

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izven tedne in praznike.
Inserati: do 30 petih vrst 4 D, do 100 vrst 4 D 50 p, večji inserti
 po 100 vrst 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;
 Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflova
 ulica št. 5, prilično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopise sprejema le podpisano in zadostno frankovano.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1'50, 8 in več
 2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu
12 mesecev	6 mesecev	Din 240—	Din 120—	Din 360—
12	6	120—	60—	180—
6	3	60—	30—	90—
3	1	30—	15—	45—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Beseda o „komunistih.“

Ker postaja zadnje čase komuni-
 zem pri nas zopet sredstvo za zlorabo
 ljudske nevednosti in za hujškanje niž-
 jil slojev proti družabnemu redu in dr-
 žavni obliki vobče, si hočemo ogledati
 ljudi, ki stojijo za tem gibanjem, od-
 nosno ki nastopajo v obeh siromašnih
 slojev kot odrešeniki vseh trpečih. Za
 naše slovenske in jugoslovenske raz-
 mere sploh je komunizem v taki obliki,
 kakor se je pojavil in deloma uvelja-
 vil v Rusiji, pravzaprav paradoks. Ju-
 goslovenci smo že davno preživeli dobo
 tlačenja in socialne reakcije, mi ne
 poznamo več takozvanih družinskih
 vrščikov, ki uživajo v obliki peščice
 aristokratov in plemičev vse privilegije,
 dočim so vsi drugi sloji in stanovi
 na milost in nemilost te previligrane
 gospode. Pri nas se ljudje niti ne spo-
 minjajo časov, ko je bil kmet in dela-
 vec z meščanom vred nižje, manj vred-
 no in zato brezobzirno izkoriščano
 bitje. Teh časov pri nas v strogem po-
 menu besede sploh ni bilo, ker stanovi
 niso bili nikoli tako strogo ločeni, ka-
 kor v Rusiji, kjer sta bila kmet in de-
 lavce brezpraven predmet izkoriščanja,
 zatiranja in zasmehovanja od strani
 aristokracije in drugih privilegiranih
 stanov. V Jugoslaviji tudi ne poznamo
 političnega preganjanja in nečloveških
 muk za vsako najmanjšo besedico pro-
 ti vladajočim krogom, ne poznamo
 znamenitih policijskih in vojskarskih
 institucij, ki bi pošiljale tisoče osumljenih
 žrtev na Sahalin ali v ledeno Sibirijo,
 kakor je bilo to v carski Rusiji. Zato
 ne razumemo ljudi, ki hočejo presaditi
 ruski komunizem kot skrajno sredstvo
 proti neznošemu carskemu režimu na
 naša tla, kjer se baš glede politične
 svobode nihče ne more pritoževati.

Vendar pa je zanesel duh opičjega
 posnemanja seme ruskega komunizma
 tudi k nam. Najprej je zapihal veter
 ruske socialne revolucije po glavah, ki
 so prečitale nekoliko socialističnih
 brošur in boljševiske prevratne litera-
 ture, potem pa so šle te učene glave
 med delavstvo, kjer so začele oznanja-
 ti komunistični evangelij. O pravem
 komunizmu in njegovih posledicah za
 praktično življenje niso imeli in še da-
 nes nimajo pojma niti naši komunistič-
 ni apostoli, še manj pa njihovi naiivni
 učenci. Prvi, kot rečeno, so črpali svo-
 jo prevratno modrost in svoje nazore
 glede popolne preureditve družabnega
 življenja iz socialistične literature, ne
 pa iz življenjskih izkušenj, drugi pa se
 rekrutirajo večinoma iz mladine, ki je
 vedno dovzetna za vsake novotarije.

O komunizmu kot predestiniranem de-
 diču kapitalističnega družabnega reda
 za enkrat ne bomo govorili. Vsaka teo-
 rija govori najbolje sama zase, kadar
 se začne uveljavljati v praksi. Vsaka
 ideja je lepa, dokler je ne dobe v ro-
 ke ljudi, ki ravnaajo navadno z njo ta-
 ko, kakor neke vrste domača žival z
 mehkom. Tako je tudi s komunizmom,
 ki mu noben pameten človek ne more
 odrekat eminentne važnosti za bodo-
 če človeštvo, če namreč ostane čista
 ideja, realizirana v praktičnem življe-
 nju tako, kakor je bilo prvotno krščan-
 stvo, ki tudi predstavlja nekaj komuni-
 stični ideal. Vse drugače pa je stvar,
 če se lotijo lepe ideje umazane člove-
 ške roke.

Tu smo pri nositeljih komunistične
 ideje — pri komunistih, ki se dele v
 dve skupini. V prvo, razmeroma ne-
 znatno skupino spadajo idealni komu-
 nisti, pripravljeni žrtvovati za svoje
 ideje vse, če treba tudi življenje. To
 so fanatiki, ki so pa vsaj dosledni in
 ne nosijo svojega evangelija samo na
 jeziku. Te vrste komunisti žive po ko-
 munističnih načelih, t. j. dele s svojim
 bližnjim dobro in zlo. Trpe lakoto, če
 drugi nimajo kaj jesti, služijo s poštni-
 nim delom vsakdanji kruh in prizna-
 vajo vsem ljudem pravico do življenja,
 izvenjši seveda tiste, ki po njihovem
 mnenju za človeško družbo niso kori-
 stni. Takih komunistov je celo v Rusiji,
 kjer šteje stranka nad pol milijona član-
 ov, zelo malo. Večina pa spada v
 drugo kategorijo, kjer so zbrani »komu-
 nisti«, to so najrazličnejši elementi,
 navadno delomrznji, moralno pokvar-
 jeni, leni, zapravljivi in lahkomiselni
 ljudje, ki bi si radi prilastili tuje ime-
 tje, da bi mogli brez dela komodo ži-
 veti. Ruska revolucija je spravila na
 površje celo armado takih tipov. Tu so
 bili kriminalni zločinci, tatovi, ubi-
 jalci, lenuhi in drugi taki izmečki zdra-
 ve družbe, ki so se hitro prelevili v
 »komuniste« ter hoteli celo postati od-
 govorni sovjetski funkcionarji. Niso bili
 redki slučajji, da je vladal nad celo
 gubernijo komisar, ki je sedel do re-
 volucije več let v ječi kot kriminalni
 zločinec. Pri nas stvar ni še tako tra-
 gična, vendar pa lahko z mirno vestjo
 pribijemo, da je ogromno večina naših
 »komunistov« iz tistih krogov, ki jim
 diši brezdelje na račun prisvojenega
 tujeja imetja. Kdor ni že od mladih
 nog vzgojen tako, da bi znal marljivo
 delati, varčevati in biti zadovoljen s
 tem, kar si zasluži sam, kdor vidi v dr-
 žavi in družbi samo svojega sovražni-

Vladna kriza je otvorjena!

**Pašić še ni formalno demisijoniral. — Razplet krize zelo kratek.
 — Obupanost opozicijskega bloka.**

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Poro-
 čila našega dopisnika o stvarnem po-
 ložaju in vladni krizi so bila včeraj
 popolnoma točna. Ministrski predsednik
 Nikola Pašić ni za časa svoje avdijske
 podal Nj. Vel. kralju formalne demisije
 svojega kabineta. Do tega trenutka ob
 10. dopoldne tudi ne obstaja nikakor for-
 malna demisija. Sedanji politični polo-
 žaj je najbolje označiti z besedami:
 »Vladna kriza je otvorjena!«

Kakor je vaš dopisnik že včeraj v
 kratkih besedah javil, je ministrski
 predsednik kralju pojasnil trenutni no-
 tranjepolitični položaj, položaj vlade, v
 katerem se nahaja napram parlamentu,
 naglašajoč obenem logično potrebo, da
 je iz tega nevdzdržnega stanja treba čim-
 preje najti izhod in da je po prepriča-
 nju njegovih sotrudnikov v vladi edin
 izhod razpust parlamenta oz. skorajšnje
 volitve in da se ima po svobodnih volit-
 vah ugotoviti narodova volja in s tem
 razbistrenje položaja.

Ministrski predsednik je končno
 omenil, če ima kralj zaupanje v seda-
 njo vladu, potem naj nji poveri volilni
 mandat.

Ministrski predsednik je obenem
 naglašal: Če krona ne soglašja z razlo-
 gi in s stališčem vlade, da je potem po-
 trebna demisija celotnega njegovega
 kabineta.

Kralj je pripomnil, da se bo o tem
 posvetoval s predsednikom narodne
 skupščine Ljubo Jovanovićem in z dru-
 gim politikom.

Na včerajšnji seji ministrskega sveta
 se je konstatiralo, da vlada v vrstah
 vlade in vladnih strank popolna soglas-
 nost, da so člani nacionalnega bloka so-
 lidarni v naziranju, da je najpravišnja
 rešitev sedanje krize — razpis volitev.

Vlada nacionalnega bloka bo to svoje
 stališče zastopala ves čas krize, ki bo
 po mnenju parlamentarnih krogov zelo
 kratek.

Včeraj popoldne, da kratko reasu-
 miramo dogodke, je kralj sprejel pred-
 sednika narodne skupščine Ljubo Jova-
 novića, ki je kralju svetoval, da se naj
 pred končno odločitvijo posvetuje z ne-
 katerimi politikom. Ljubo Jovanović je
 bil po končani avdijski napram novi-
 narjem zelo rezerviran ter je samo krat-
 ko izjavil: »Križa je otvorjena in križa
 bo hitro rešena!«

Za skupščinskim predsednikom je
 bil pozvan na dvor predsednik radikal-
 nega kluba Marko Gjuričić, ki je
 pojasnil kralju razpoloženje in mišljenje
 kluba. V imenu radikalnega kluba je iz-
 javil, da so potrebne nove volitve radi
 razčiščenja politične situacije in v in-
 teresu stvarne politične stabilnosti.

Z ozirom na intrige opozicijskega
 bloka in na tendenciozna poročila
 opozicijskega tiska je ministrski
 predsednik Pašić pozval kot predsed-
 nik stranke vse radikalne poslance v
 Beograd na skupno plenarno sejo. Ka-
 kor pozna vaš dopisnik razmere v ra-
 dikalnem klubu, so radikalni odločno za
 politiko ministrskega predsednika Pa-
 šića in so z njim popolnoma solidarni.
 Seja radikalnega kluba ima namen jav-
 no in na slovesen način manifestirati
 in odobriti dosedanje politiko Pašićeva.
 Na seji bodo tudi sprejeti sklepi stran-
 ke, obsojajoč in zavračajoč vse intrige
 in mahinacije, naperjene od strani opo-
 zicijskega bloka proti ministrskemu
 predsedniku.

V opozicijskih krogih vlada
 splošna zmedenost in obupanost. Šefi
 opozicijskega bloka sami so popol-

noma opustili svoječasno ob ustanovit-
 vi bloka zasnovano idejo, da mora blok
 strmoglaviti »korupcionistično vladu
 Pašić-Pribičević« in da prevzame sam
 »vlado — poštenjakov«. Blok kot cela
 ne more več računati na to, da kralj
 poveri in zaupa vodstvo državnih po-
 slov elementom, ki sestavljajo ta blok.
 Danes so že tudi izigrani zadnji aduti
 za edino blokaško kombinacijo — za
 koncentracijsko vladu. Tudi ta kombi-
 nacija se je popolnoma izjalovila in kle-
 rikalcji danes širijo v svet vesti, da so
 člani klerikalne stranke neugodno spre-
 jeli kombinacijo sodelovanja z radikali.

NAGEL TEMPO AVDIJENC.

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Po
 naglem tempu posvetovanj kralja s
 posamnimi načelniki parlamentarnih
 skupin sodeč, je pričakovati, da se se-
 danja kriza reši v najkrajšem času.
 Današnje dopoldanske avdijske politič-
 tikov opozicijskega bloka so sledile
 z največjo hitrostjo. Trije voditelji
 takozvanega »ožjega opozicijskega
 bloka« so bili že dopoldne poklicani na
 Dalje na drugi strani.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 18. julija. Sprejeto ob 13.
 Devize: Curih 15.3415—15.4415, Pa-
 riz 431—436, Praga 249.83—252.83, New-
 york 83.90—84.90, London 368.50—371.50,
 Trst 362.20—365.20, Dunaj 0.1197—0.1207.
 Valute: dolar 82.80—83.80, lira 362.
 Efekti: 7% invest. pos. 1921. 65.50
 —66, 2½% drž. renta za ratno štetu 121—
 122.50, Ljubljanska kreditna 220—250, Cent-
 ralna banka 32—34, Hrv. esk. banka 125—
 127, Kreditna banka, Zgb 123.125, Hipotek.
 banka 62—63, Jugobanka 114—116, Prašte-
 diona 915—920, Slavenska banka 110—112,
 Eksploatacija 108—115, Isis, d. d. 62, Nibag
 89—92, Gutman 740—755, Slaveks 275—280,
 Slavonija 93—95, Trboveljska 490—505,
 Vevče 145—155, Sečerana, Osijek 1000—1010

INOZEMSKÉ BORZE.

— Curih, 18. julija. Današnja borza:
 Beograd 6.55, Praga 16.30, London 24.01,
 Dunaj 0.07745, Newyork 550.25, Pariz 28.—
 Milan 23.65, Berlin 1.31.
 — Trst, 18. julija Predborza: Beograd
 27.50—27.55, London 101.35—101.60, Pariz
 118—118.75, Newyork 70.935—71.185, Curih
 422—424, Dunaj 0.0326—0.0328, Praga 68.60
 —68.90.
 — Dunaj 17. julija Devize: Beograd
 836—840, London 310.000—311.000, Milan
 3049—3061, Newyork 70.935—71.185, Pariz
 3667—3683, Praga 2100—2110, Curih 12.915
 12.965.
 Valute: dolar 70.460—70.860, dinar
 835—841, češka krona 2082—2098, lira 3060
 —3080.

Kornel Makuszyński:

Detektivska zgodba.

Precej skromno je pozvonilo na
 vratih g. pisatelja. Služkinja je pogle-
 dala najprvo skozi kukalce v vratih, na-
 to pa odprla vrata. G. pisatelj je slišal,
 da se razgovarja z zunaj stoječo osebo,
 nato pa je prišla Ana v sobo in dejala:
 »Milostivi gospod, zunaj stoji neka go-
 spa in bi rada govorila z vami!«
 »Kakšna pa je?« jo je vprašal pisa-
 telj.
 »Čisto črno je napravljena in joka!«
 je odgovorila Ana.
 In si je g. pisatelj takoj mislil, da je
 to kaka žalujoča ostala, ki izkorišča
 razpoloženje na dan Vseh Svetic. »Tu
 imate,« je rekel nato, »dajte ji dvajset
 kopejk!«
 Čez nekaj časa se je Ana vrnila. »Ni
 beračica!« je dejala in postavila pred
 svojega gospoda tistih dvajset kopejk.
 »Ni beračica? Potem je prav goto-
 vo napisala petdejsko dramo, ali par
 zvezkov pesmi ali kaj sličnega? Ima
 kak zavoj pri sebi?«
 »Nisem videla, milostivi gospod!«
 »Pa naj pride v imenu božjem!« In
 si je g. pisatelj brž nasukal svoje brke,
 popravil kravato in je že stala tujka
 pred njim.

In ni spravila od joka skraja nobe-
 ne besede iz ust. G. pisatelj jo je spre-
 mil do stola, jo posadil vanj in nato de-
 jal: »Nikar ne jokajte, povejte mi rajše,
 s čim vam lahko postrežem. Vam je kdo
 umrl?«

In je vzdihnila tako globoko, da se
 je g. pisatelj močno ustrašil, zmajala z
 glavjo in dejala: »Ne, o ne! Sherlock
 Holmes!«

In je spet tako strašno zaihtela, da
 ni spravila niti besedice z jezika.

Beseda Sherlock Holmes je spravi-
 la pisatelja na verjetno misel. »Si hoče-
 te morda ogledati novo Sherlock Hol-
 mesovo dramo?«

In je gospa strahovito zamahnila z
 roko.

»Ne bodite hudi,« je dejal nato pisa-
 telj z ljubeznivostjo in milobo, ki jo
 zmore le lirčni pisatelj, »ampak jaz
 imam še obilo posla. Vam gotovo tudi
 ne bi bilo prav, če bi prišel k vam v
 kuhinjo, ko delate ravno prežganko ali
 režete rezance, in bi nič ne govoril,
 temveč samo jokal. Vsaj toliko se zbe-
 rite, da mi v kratkih potezah poveste,
 kaj vas silijo tako na jok?«

In se je še nekaj časa tiho cmerila,
 nato se je stresla in dejala: »Prosim
 vas za božjo voljo, spravite mojega mo-
 ža k pameti.«

»Ali je znorel?« je vprašal pisatelj.

»Tako precej!«

»Je vse lepo,« je menil pisatelj,
 »ampak jaz vendar nisem zdravnik za
 nore ljudi! So dnevi, ko niti sam ne
 morem priti prav k pameti. Stopite tu
 zraven na številko štirinajst. Tam je dr-
 žavni zavod za norce, morda dobite tam
 nasvete in pomoč.«

»Tako daleč še ni prišlo!« je de-
 la tujka. »Je šele pričel. Moj ubogi do-
 bri mož, tiste Sherlock Holmesove ko-
 medije, hipoma je postal detektiv, tako-
 rekoč v privatno zabavo, in sedaj me
 muči in mojo sestro in otroke in vse so-
 rodnike, in ne vemo sedaj ne kod ne
 kam.«

»Če vas prav razumem, milostiva,«
 je rekel pisatelj, »se je navadil vaš go-
 spod soprog, ki ga je podžgala drzna
 miselnost angleškega detektiva, tudi
 ostro misliti in dela zaključke.«

»Ki so vsi krivi!« mu je segla gospa
 v besedo.

In je pričela zadeva zanimati g. pi-
 satelja. »Ali mi lahko poveste par pri-
 merov?« je vprašal gospo.

»Rada! Predvčerajšnjim je prišel iz
 svojega urada domov, je namreč privat-
 ni uradnik, se ozrl po sobi in se hipoma
 vrgel z velikanskim krikom na zgledena
 tla, nato pa je vstal, me zgrabil za ro-
 ko, da so kar kosti pokale, in dejal z
 zamolklim glasom: »Nesrečnica! Taka

je torej tvoja zvestoba?« Jaz sem ga
 gledala debelo. »Kaj pa hoče vendar?«
 sem ga vprašala nato. »Jaz se niti naj-
 manj ne zavedam, da bi se kdaj pregre-
 šila!«

»Torej si še bojazljiva povrh?«
 je zakrčkal in zaškrtal z zobmi, da je šlo
 kar skozi ušesa. »Preje bi se ti bilo po-
 srečilo me varati, toda kar sem se na-
 vadil gledati, ti nič več ne pomaga. —
 Podla propalica si, ki me vara s kava-
 lerijskim oficirjem!«

»Prisežem vam,« je dejala gospa
 pisatelju, »da na vsem svetu ne poznam
 niti enega kavalerijskega častnika. Po-
 vedala sem to tudi njemu, pa se mi je
 porogljivo nasmejal in mi pokazal na
 tleh precejšnje številce drobčkanih, si
 sledečih vdolbin. »To prihaja od
 ostrog!« je dejal nato. »Ali še vedno ta-
 jš? Imej vsaj toliko poguma, pa priznaj
 svoj zločin!«

»Jaz sem se mu zasmejala v obraz,
 kajti vedeti morate, da je naš mali šti-
 rilettni fantek zalotil v kuhinji kolešček
 za močna jedila, in še predno sem mu
 utegnili preprečiti, je že izrezal v tleh
 par figurice!«

»Pa ste o tem vendar poučili svoje-
 ga moža?« je vprašal pisatelj.

»Seveda!«

»In kaj je rekel nato?«

»Pravi, da sem pustila našega iant-

ka nalašč, da se je igral s koleščkom,
 češ da bom imela lep izgovor! Ah, lepo
 vas prosim, dajte mi kak nasvet, kako
 ga ozdravim tega večnega zasledova-
 nja in stikanja! Gotovo veste za kako
 sredstvo!«

»Sicer ne vem, kako pridem do ča-
 sti biti vaš svetovalec, toda niste potr-
 kali zaman na moja vrata. Delajte prav
 tako kot on, zasledujte tudi vi, delajte
 zaključke in čim neumnejši bodo ti za-
 ključki, tem bolje. Morate hudiča izga-
 njati z belceubom in Sherlock Holme-
 sa s še bolj prefriganim detektivom.«

In je dal g. pisatelj neznanke še par
 navodil k svojemu svetu, in se je gospa
 nato z obilno zahvalo poslovila.

In je g. pisatelj nato že skoraj po-
 zabil vso zgodbo, ko je čez osem dni
 strahovito zapel zvonec na njegovih
 vratih. In ker ni bilo nikogar doma, je
 šel g. pisatelj sam odpirat. Pred vrati je
 stal možakar, ki je bil v obraz jako za-
 ripel.

»Ah, vi ste!« je zaklical, ko je za-
 gledal pisatelja.

»Da, jaz! Želite?«

»Želim vam streti kosti!« je zavpil.
 »Upam, da ne kar tu med vrati,«
 je dejal, »stopite notri, posodim vam
 pošteno gorjako, kajti s palčico, ki jo
 imate tu v roki, ne boste strli mojih
 kosti!«

Gvor, kar je znamenje, ki je zelo ugodno tolmaito za nacionalno vlado. Ta ima izvesti volitve.

Modja Demokratski revizionistov Ljuba Davidović je bil pozvan na dvor ob desetih dopoldne. Njegova avdiencia je trajala samo do 11. dopoldne. Takoj po končani avdienci je Davidović odšel v narodno skupščino ter je v svojem klubu poročal v poteku avdiencie. Davidović je novinarjem kratko izjavil, da je kralju svetoval sestavo delovne vlade, naglašujoč, da je sedanjim parlamentom povsem delamozna. Kakšna in iz katerih parlamentarnih skupin naj bi bila ta vlada sestavljena, tega Ljuba Davidović na začetku ne vprašanje novinarjem ni pojasnil. Davidović je priporočal kralju sestavo »koncentracijske vlade«.

Dunajski poset dr. Ninčiča in naša narodna manjšina v Avstriji

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Beogradski politični krogi sedaj po povratku zun. ministra dr. Ninčiča na Dunaj zelo živahno razpravljajo o politični važnosti razgovorov, ki jih je imel dr. Ninčič z avstrijskim zun. ministrom. Kakor se doznavajo, so avstrijski merodajni krogi zagotovo našega znanja ministra, da je avstrijska vlada popolnoma definitivno zavrnila Stjepanu Radiću vsak povratak in vsako bivanje v Avstriji oz. na avstrijskih tleh.

Današnja »Politika« priobčuje datiše poročilo, ki se nanaša na sporazum med obeh zunanjih ministrov glede zaščite jugoslovanske narodne manjšine v Avstriji. Poročilo med drugim veli:

Dunajski tisk živahno razpravlja o posetu dr. Ninčiča na Dunaj in njegavi razgovoru z avstrijskim zunanjim ministrom dr. Grünbergerjem. Na Dunaj iz Budimpešte dole brzojavke, da mednarodni tisk z želostjo konstatira današnje izjave Dunaja napram Beogradu. Budimpeštanski tisk pravi, da Dunaj nima nikakega razloga izkazovati znanemu ministru dr. Ninčiču posebne časti baš v onih dneh, ko se je praznovala desetletnica sarajevske atentata. Kljub temu opomina iz Budimpešte dunajski tisk koplo pozdravlja poset dr. Ninčiča, katerega pripisujejo veliki važnosti.

Dunajski politični krogi brez pizra na strankarsko pripadnost počitavajo, da je v življenju dr. Ninčiča na Dunaju in po njegovih konferencah z dr. Grünbergerjem odstranjena težnja atmošfera, ki je bila ustvarjena po zadnjem incidentu na jugoslovanskem konzulatu v Celovcu, kar je imelo za posledico represalije proti narodni manjšini.

Baš ob tej priliki je neka ugledna politična osebnost, ki je v ozkih stikih z avstrijsko vlado, izjavila:

Kmalu za Davidovićem je bil v avdienci načelnik klerikalnega kluba dr. Korošec. Ostal je na dvoru do 12. Opoldne je bil pozvan k kralju vodja bosanskih muslimanov-separatistov dr. Spaho. Njegova avdiencia ob 12.30 še traja.

Nagli potek avdienc tolmaito parlamentarni krogi, ki resno presojaajo razvoj dogodkov tako, da bo končna smer naši notranji politiki krenila na pota politike državne in narodnega edinstva, ki jo branijo samostojni demokracije in radikali.

Radikalni in samostojnodemokratski krogi danes z vso odločnostjo naglašajo, da vztrajajo pri svojih sklepih in da ne odnehajo od zahteve po razpisu novih volitev.

Ministra dr. Ninčič in dr. Grünberger sta se sporazumela o mnogih se odprtih vprašanjih, ki izvirajo iz mirovne pogodbe in iz sporazuma, sklenjenega januarja meseca 1923. v Beogradu. Minister sun. zadev dr. Grünberger je sprejel obzoro, da se v skorajšnjem roku uredi položaj jugoslovanske manjšine na Koroškem. Rešiti se ima v najkrajšem času vprašanje jugoslovanskih optantov, ki so zaprosili za avstrijsko podaništvo in kateri žive v Avstriji. Dovoljeno bo dalje stalno bivanje v Avstriji tudi vsem onim osebam, ki niso sprejele avstrijskega državljanstva.

Razum tega se je avstrijska vlada obvezala, da izboljša materialno stanje jugoslovanskih učiteljev in uradnikov na Koroškem. Končno se izvrši najstrožja preiskava glede vloha v jugoslovanski konzulat v Celovcu in krivci ne bodo ušli zasluženi kazni.

V interesu ureditve odnosov med obeh državama je določeno, da se čimprej sestane mešana komisija, ki ima pripraviti material za sklenitev trgovinske pogodbe in da se takoj izvrši ratifikacija konvencij o obmejuju prometu.

Z druge strani tudi javljajo, da sta na sestanku dr. Ninčič in dr. Grünberger govorila tudi o jugoslovanskih emigrantih, ki bivajo v Avstriji. Beogradski vladi je zagotovljena podpora avstrijske vlade pri izročevanju krivcev in pri pobujanju antiradikalne propagande jugoslovanskih političnih beguncev v Avstriji.

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Zun. minister dr. Ninčič je večerjaj soprokrat. ko poročal o svojih uspehih v Pragi in na Dunaju ministrskemu svetu. Danes poda zun. minister zastopnikom domačega tiska daljše poročilo.

ZADOŠČENJE DR. ŽERJAVU.

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Današnji »Samouprava«, glavni organ radikalne stranke in najmerodajnejši list glede notranje politike, daje popolno zadoščenje voditelju slovenskih samostojnih demokratov dr. G. Žerjavu ter zavrta z ogorčenjem članek klerikalnega »Slovenca« pod naslovom »Kajne«. List konstatira, da je ta članek vse obsolbe vreden in da je značilen za klerikalno mišljenje in moralo.

Po konferenci Male antante.

Obojestranski poseti našega kralja in dr. Masaryka.

— Beograd, 18. jul. (Izv.) Zunanji minister dr. Ninčič je na večerajnji seji min. sveta članom vlade v kratkih potezah pojasnil uspehe praške konference Male antante in važnost nje sklepe, kakor tudi uspehe razgovorov na Dunaju. Zunanji minister dr. Ninčič je popoldne kralju pojasnil delovanje Ma-

le antante. Zvečer je bil povabljen k kralju na večerjo. Pri tej priliki je minister v obširnih tetah pojasnil celotni uspeh konference Male antante, očrtal glavne momente evropske mednarodne politike, omenil glavne probleme, ki so sedaj na dnevnem redu, kakor tudi poset na Dunaju. Ob tej priliki je kralju tolmaitil posebne želje predsednika dr. Masaryka. Zun. minister dr. Ninčič je kralju poročal o sporazumu med obeh vladama glede obojestranskih posetov dr. Masaryka v Beogradu oz. našega kralja v Pragi. V prihodnjih dneh se že pričnejo med obeh ministrstvih pripravati na delo za sestavo programa za poset kralja Aleksandra v Pragi, oziroma prezidenta dr. Masaryka v Beogradu. O priliki poseta so na sporodu velike svečanosti kot manifestacija bratstva in zavezništva obeh slovanskih držav.

Rešimo sokolski Tabor!

pa, da sem zadnji glavni dobitnik, ki ga ni prihranilo. In je sploh ni tako bleda reči, ki bi je ona ne trdila. In to sta ti svetovni vi!

»Ne bom več tajil!« je dejal pisatelj. »In če me boste ubogali, ne ne zdrobite kosti, temveč podajte mirno domov in se ne daste v bodoče vlačje od Sherlock Holmesa. Nikar ne delajte nobenih zaključkov, kajti ta Sherlock je Old Shatterhand v novi izdaji, toda za zelo odrasle otroke!

Če privedete Old Shatterhanda sredi med tisoč Indijanci na muščinico, pa bo že naslednja četrt uro pogled vsakega rdečekožen krogljo v koleno in jo bo pobrskal na svoji hatastih ali kakor se že pravi bestiji, ki jo jeadi.

In če položite Sherlock Holmesa popolnoma nagega, svezanega v prameno klet, ki ima samo ena vrata, ki so zaprta, pa bo delal toliko časa take duhovite zaključke, dokler mu ne bo omogočeno splezati v krasni družabni toalet, z revolverjem v vsaki roki, s pipo v ustih, skom dimnik iste hiše.

Tudi jaz nisem popoln butec,« je nadaljeval pisatelj, »pa se mi ni še nikdar posrečilo, da bi napravil v kaki zadevi saj približno silne zaključke. Pojdite

Naši Sokoli na olimpijadi.

Naši Sokoli nastopijo kot prvi.

— Pariz, 17. julija. (Izv.) Danes so se pričele tekme med telovadci posamičnih držav. Tekmuje devet narodov. Vrstni red je tale: 1. Jugoslovenci, 2. Američani, 3. Finlandci, 4. Angleži, 5. Italijani, 6. Švicarji, 7. Čehoslovaki, 8. Francozi in 9. Luksenburžani. Razpoloženje med jugoslovanskimi tekmovalci je izvrstno. Danes so v tekmi nastopili jugoslovanski Sokoli. Po uspehih, ki so jih dosegli, jim je časten rezultat zagotovljen. Tekmovanja, ki trajajo 4 dni,

— Časten uspeh zagotovljen!

vzbujajo napeto pozornost. Definitivni rezultati bodo objavljeni v nedeljo 20. t. m.

— Pariz, 17. julija. (Izv.) Jugoslovanski sokolski tekmovalci so si izvojevali pri današnjem nastopu nad vse časten uspeh. Ako računajo na varajo, si pribore 4. morda celo 3. mesto. Jutri v petek zaključijo jugoslovanska vrsta vse svoje nastope. Nadejati se je, da ti nastopi po možnosti še zboljšajo šanse.

Tajne priprave balkanskih revolucionarjev za skupno akcijo.

Važen sestanek zastopnikov revolucionarnih odborov v Trstu. — Sovjetska Rusija podpira akcijo z denarjem.

— Trst, 18. julija. (Izv.) Današnji »Il Piccolo« javlja iz Beograda pod današnjim datumom:

Po oficijoznih informacijah iz Trsta se je vršil v neki sobi enega najodličnejših hotelov Trsta ob morski obali sestanek zastopnikov Todora Aleksandrova in generala Protogerova z dvema zastopnikoma albanskega revolucionarnega odbora, ki sta pripela v Trst na nekem Lloydovem parniku iz Dubrovnika, in z zastopniki šmorgskega revolucionarnega odbora v Gati, ki ga je bila italijanska vlada svojačasno razpustila in razgnala, ki pa vendar z veliko verno tajno deluje za realizacijo neodvisnosti Egejgore. Dalje ni izključeno, da se je tega sestanka udeležil tudi sovjetski zastopnik, ki je pripeljal z Dunaja v Trst pod napačnim imenom, izdajajoč se za zastopnika velike moskovske lesne tvrdke. Tudi drugi udeleženci, da se ne bi izdali, so se izdajali za trgovce s kolonijalnimi blagom ter so navidezno nakupili raznega blaga. V Trstu so ostali tri dni. Zastopnik sovjetske Rusije je odpoto-

val nazaj na Dunaj, ostali v Benetkah. Kaj so sklenili na tem sestanku, ni znano. Verjetno je, da so se sporazumno dogovorili za skorajšnjo skupno revolucionarno akcijo vseh odborov na Balkanu. Vsi odbori se združijo in to: makedonski odbor Todora Aleksandrova, pristaši generala Protogerova in arnavtski kosovski odbor. Poročajo, da so v Beogradu pričrli, da nosi vse stroške za pripravo te akcije na Balkanu ruska sovjetska vlada, če ne popolnoma odprto in direktno, vendar indirektno potom znane »Kadernerne«, t. j. tajne ruske organizacije za podpiranje komunistične propagande v inozemstvu, ki razpolaga z ogromnim denarjem.

»Il Piccolo« dalje veit:

Beogradska vlada in diplomatični krogi so precej v skrbeh radi tega revolucionarnega gibanja na Balkanu, zlasti zato, ker ga podpira sovjetska Rusija z denarjem. Ni izključeno, da so nedavno od Todora Aleksandrova napovedana »krvava pomlad na Balkanu« za Jurjevo ponovi sedaj v kratkem času in popolnoma skadi mir na Balkanu.

Smrt generala Ricciottija Garibaldija.

— Rim, 18. julija. (Izv.) Včeraj ob 16.30 dopoldne je po daljšem bolehanju umrl general Ricciottij Garibaldi.

— Rim, 18. julija. (Izv.) Pogreb generala Ricciottija Garibaldija je jutri ob 8.30 dopoldne. Pogreb se vrši na državne stroške na najvažnejši način. Pri pogrebu bodo zastopana vsa orožja in celokupna garnizija, ki se nahaja v prestolici. Truplo Garibaldijevo se ne razstavi na odru, in to na izrečno željo pokojnikovo, ki jo je sprejel v svoji oporoki. Garibaldi pravi v oporoki, da se absolutno ne sme razstaviti truplo na katafalku, temveč se je mora takoj položiti v krsto. Njegovo truplo naj oblečejo v rdečo garibalbinsko srtačo in na prsa naj mu položijo sliko njegovo pokojne soproge.

General Ricciottij Garibaldi je bil rojen 1. 1847. kot drugorojeni sin italijanskega nacionalnega junaka in boritelja za ujedinjenje Italijanskega naroda Giuseppea Garibaldija. Rojen je bil v glavnem mestu republike Uruguay, v Monte video, kamor je pobegnil njegov oče kot ubežnik po ponesrečeni akciji proti Savojci. Ricciottij Garibaldi se je udeleževal skupno s svojim očetom nacionalnega gibanja in z očetom tudi več bojev. Pokojni general se je udeležil leta 1866. z očetom velikega pohoda v Trentin, udeležen je bil pri okupaciji Rima leta 1870, pri kateri je stal na čelu prvi napadalnici, udeležil se je na strani Francije francosko-nemške vojne leta 1871. ter se je hrabro bojeval v Vogezih, osobito v bitkah pri Dijonu. Po končani vojni se je vrnil v Italijo ter se bavil s raznimi poljedelskimi in industrijskimi načrti. Leta 1887. je bil izvoljen v Rimu za državnega poslanca in leta 1890. ponovno. Garibaldi je mnogo potoval po Ameriki in Avstriji. Leta 1897. se je udeležil osvobodilnih bojev na Grškem in v balkanski vojni 1912—1913 je odposlal na šmorgorsko bojišče tudi veliki oddelci prostovoljcev.

Zanimiv je dogodek, kako je Garibaldi leta 1903. prišel skrivaj v Trst. Avstrijske oblasti so po svojih političnih saupalčkih do-

zale, da namerava priti v Trst Ricciottij Garibaldi. Na furlanskem so zastražile z gostim orožniškim kordonom vso mejo. Hotelo so ga ujeti. Garibaldi pa je preobleden v mornarja pčeljal po morju v Trst in so tu sestel z italijanskimi identitisti. In Trsta je poseetil Garibaldi Kras in Istro, nato je odpotoval v Videm, kjer se je vršila glasovita skupščina tridentističnega društva »Tronto e Trieste«, ki je protestirala v najodločnejših izjavah proti zatiranju italijanskega življa od strani avstrijskih oblasti. Pokojnik je leta 1923. očitajno vstopil v fašistično stranko.

Kakor njegovega očeta, so dčile tudi pokojnika nekatere lepe lastnosti. Prošet je bil globokega nacionalističnega idealizma, bil je osebno hraber, nesebičen in vztrajen. V političnem življenju pa se ni izkazal kot računajoč politik, ker so ga prevladovale strasti.

STAVKA POSŦNIH IN TELEFONSKIH USLUŽBENCEV NA DUNAJU.

— Dunaj, 18. julija. (Izv.) Tehnična unija je proglasila demonstracijsko stavko, ker vlada ni ugodila zahtevam državnih uslužbencev. Tehnična unija je pozvala v nji organizirane poštnice, brzojavne in telefonske uslužbence, da prične danes s splošno stavko. Stavka traja danes vse dopoldne. — Uslužbenici državne tiskarne so začeli s pasivno razistenco. Telefonske in brzojavne zveze z Dunajem so začasno popolnoma prekinjene.

— Gradec, 18. julija. (Izv.) Od Tehnične unije najavljena demonstracijska stavka je v Gradcu na pošti pri pisemskem oddelku, telefonu in brzojavu začela točno ob 9. dopoldne in je trajala do 12. Na Dunaju je trajala od 8. zjutraj do 12.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA PRI MILANU.

— Milan, 18. julija. (Izv.) Včeraj popoldne je nastala velika železniška katastrofa na progi Novara-Milan med postajama Rescindina in Saronno. Osební vlak, ki je vozil z brzino 50 km, je skočil s tira in so bili pri tam krje osební vozovi popolnoma razbiti. Izpod ruševin so med rešilno akcijo pognili 3 mrtve ter okoli 100 poškodovanih ali manj težko ranjenih. 23 poškodovanih je zelo težko in 10 smrtno nevarno ranjenih.

KONGRES SLOVANSKIH UČITELJEV V GORICI.

— Gorica, 18. julija. (Izv.) Jutri 19. t. m. se odprli v Gorici zbor vseh slovanskih učiteljev Julijske Krajine. Zbor traja dva dni.

Poslano

Ker časopisje, katerega lastnik je moj višji cerkveni poglavar, ljubljanski škof dr. Jeglič, še nadalje vodi boj proti državi in Naciji in na najogabnejši način napada vse tiste, ki se boré za idejo edinstvene države, izjavljam, da izstopam iz rimske-katoliške cerkve in prestopam v pravoslavlje.

Miro Martelanc.

* Za ta spis ureništvo ne odgovarja.

AVDIJENCE POLITIKOV KONČANE.

— Beograd, 18. julija. (Izv. ob 18.30) Ob 12.30 sta skupno zapustila dvor dr. Korošec in dr. Spaho. Kolikor je znano je bil dr. Korošec nekoliko nad pol ure v avdienci pri kralju in razgovorju časa dr. Spaho. Kakor je izjavil dr. Spaho, sta oba kralju svetovala sestavo poslovne vlade, ki bo imela naslombo v skupščini, katere je delamozna. Spaho je bil toliko samozavesten, da je naglašal možnost koncentracijske vlade, za katere sestavo naj bi dobil mandat od kralja Ljuba ovanovič. Spaho je smatral avdienco za končano in je krona skoraj zaključila posvetovanja s politikli.

— Beograd, 18. julija. (Izv.) Ministri svet je imel danes sejo od 11. dop. do 13. pop., posvetujoč se o razpisu kralju. Po končani seji je ugleden član vlade izjavil vašemu dopisniku, da je za vlado nacionalnega bloka položaj povsem jasen in določen. Vsi člani vlade vtrajajo pri sporazumnih predlogih in ne popuščajo od stališča vlade. Sporazumno z ministri od stališča vlade. Sporazumno z ministri predsednikom Pašidem ne bodo vrtili, da bi kdo izmed radikalne stranke ali samostojnih demokratov vstopil v kak koncentracijsko vlado. Z opozicije od klanja nacionalni blok veake stike.

Politične vesti.

— Kisto grozdje. Včeraj in predvečerajšnjim je »Slovenec« zmagoslavno napovedoval, da se reši kriza na ta način, da se sestavi koalicijska vlada, v kateri bo prvo vtiolino igrala klerikalna stranka, in v kateri ne bo na Pašiča ne Pribeževića. Povdarjal je, da je vsaka druga kombinacija docela izključena. Na podlagi teh »zanemljivih« njegovih informacij so si njegovi pristaši že zadovoljno meli roke v gotovemu pričakanju, da že danes ali jutri zasedata mehke ministrske fotelje dr. Korošec in Joža Gostinčar ter povedeta svoje zveste, gladne pristaše k politnim korakom. Danes pa je »Slovenec« umolknil. Ni več na govori o koalicijskem kabinetu, pač pa je klerikalni klub dal v graški »Tagespost« razglasiti, da so »člani SLS neugodno sprejeli idejo o koaliciji z radikali«. Vprašali bi klerikalno gospodo, kdo jim je to konflikt ponujel? Radikal? Saj so jim radikali v svojem glasilu »Samoupravi« že vendar opetovano prav energično in brez ovinkov povedali, da ne marajo imeti s klerikalnimi »figr« nobenega opravka, ker so uvideli, da je klerikalna stranka v svojem bistvu protiradikalna, kar je zlasti pokazala s svojimi intimnimi zvezami z izdajalcem Radićem in s komunisti. Ako torej sedaj klerikalci javljajo, da odklanjajo koalicio z radikali, nastopajo kakor lisica v bajki »o kislom grozdju«.

— Jugoslovanski voditelji SLS, istočasno mal odgovor »narodno-socialistični« »Novi Pravdi«. V naši javnosti je vzbudila veliko pozornost obramba klerikalnega tiska, ki je izšla te dni v glasilu »narodno-socialistične« stranke v Sloveniji, v »Novi Pravdi«. Tu se je namreč začelto sedanje lastništvo in vodstvo klerikalnega tiska ter delalo odgovornega za pisavo klerikalnega tiska ob izbruhu svetovne vojne dr. Šusteršiča. Na to zgodovinsko, popolnoma neutemeljeno kleveto odgovarja današnji »Ljudski tednik« in piše doslovno: »Mi ugotavljamo le, da svojčas, ko je bil dr. Ivan Šusteršič vodja predvojnega SLS, »Slovenec« nikdar ni hotel priznati, da je očiteljno glasilu to stranke ter je sam izjavljal, da je neodvisno glasilu in da podpira pokret SLS samo iz dobrohotnosti. Na drugi strani ugotavljamo, da je od »stojla« »Slovenec« pa do zadnjega časa imelo edini in izključni vpliv na pisavo tega lista, kakor tudi drugih listov, ki se tiskajo v nekdanji Katoliški tiskarni, je Katoliško tiskovno društvo pod vodstvom njegovega predsednika predstavega gospoda proča Andreja Kalena, ki je imel in ima še danes glavno in odločujočo besedo na pisavo tega časopisa in na izbiro ljudi, ki pišejo te članke. Katoliško tiskovno društvo je od nekdanjega »Slovenca« »Domoljuba« in druge liste in ni nikdar nobenemu laiku ali tudi komu iz duhovskih krogov, ki se ni hotel popolnoma ukloniti diktafuri prečastitega gospoda proča Kalena in ki ni odobral poslovanja odbora KTD. Dovolilo vstopa v svoj krog, ker so gospodje, ki so si usurpirali v imenu slovenske duhovščine vso oblast v tem društvu, hoteli ostati v njem edini in izključni gospodari pod pretravo, da je obstoj KTD, njegove tiskarne in njegovih listov zagotovljen samo v njihovi rokah. Dr. Šusteršič ni bil nikdar član KTD, še manj seveda član odbora ali načelstva, radi česar je popolnoma izključeno, da bi bil kdaj absolutni gospodar »Slovenca«, kakor zatrjuje to »Nova Pravda«, in kakor veseliem ponatiskuje »Slovenec«, ki se obenem zaveda, da laže.

— Sramota je, da se v dneh najhujše borbe proti pogubni klerikalni stranki in proti popolnoma neiskrenemu in lažljivemu klerikalnemu tisku najde »narodnem« in »naprednem« list, kakršen hoče biti »Nova Pravda«, ki brani klerikalno lopovščino!

Sokolstvo.

Jubilej Jeseniškega Sokola.

Na Jesenicah je slavilo sokolsko društvo v dne 12. in 13. julija t. l. ob priliki X. zletja Gorenjske župe svojo 20 letnico in položilo ob tej priliki temeljni kamen Prosvetnemu domu.

Jeseniško društvo je eno najgibljejših v Gorenjski Sokolski župi, katere — zvesta svojim dobrim tradicijam — stopa od leta do leta zlasti okrepjena po sokolskih domovih z novimi uspehi pred javnost.

Ena glavnih točk zletja je bila tekma 16 članov v višjem, 51 v nižjem oddelku ter 16 članic.

V višjem oddelku je dosegla prvo mesto vrsta članov z Jesenic, v nižjem vrsta iz Žirov.

Med članicami si je priborila vrsta z Radovljice prvo mesto.

Po tekmi se je vršila 12. julija zvečer bakljada. Očividci pripovedujejo o sijajno razsvetljenih Jesenicah in Savskega dela, kjer se je premikal spreved.

Se drugi dan si opazil, s kakšno ljubeznijo so Jeseničani poveljali in osvetlili 20 letno pot svojemu Sokolu.

13. julija se je ponovila po dopoldanskih skušnjah povorka z namenom, da se položi temeljni kamen Prosvetnemu domu na Jesenicah.

Pred leti bili smo vajeni sprevedov Zveze, sedaj pa poedine župe nastopajo v podobno močnem številu. Konjenica, Jeseniška sokolska godba, gozd zastav, zbori članov in članic, lepo razporejeno; 600 članov se je pomikalo krasnega dne ob šumeči Savi do kraja, ki je določeno za torišče nadaljnjemu sokolskemu in prosvetnemu delu.

Prosvetni dom! Že se dvigajo stebriči, neutrudna roka je razrlila zemljo, katere naj da mesta kulturnemu svetšču.

Na križpoti proti Javorniku, zasenčen od prijaznega gaia leži prostor. Sokolske vrste so se razporedile.

Predsedstvo Jeseniškega Sokola, narodna svečenica s posvetilno knjigo, zastopništvo Saveza, Gorenjske župe in gostov, so zavzeli mesta.

Pozdrav br. dr. Obersnefa, plameči govori Savez, zastopnika br. Kajzelja, starost Gorenjske župe dr. Šemrova in prvega vadiatelja Jeseniškega Sokola br. Drenika so vzpodbujali navzoče k bodočemu delu in nalogam Sokolstva.

Dobro prihodnost obeta sokolski pozdrav gerenta Jeseniške občine br. Lovra Humra, svojčas prvega starost Jeseniškega Sokola.

Godba je zaigrala »Bože pravde« in »Hej Slovani« in zagrmeli so topovi. Zabliska se v solncu kositarna shramba posvetilne listine, ki bo zdajle zazdala, Prečita se njena vsebina.

Oči vseh so operte tja, kjer se vrši svečan obred; delavska roka zapre pod granitom za nedogleden čas ta sokolski dokument.

Kdo odpre to shrambo? Zamišljene stoje sokolske vrste, duh plove v daljino, neznano bodočnost. Vsem pa prešnja srca radostna zavest, da pride Jeseniški Sokol pod svojo streho.

Popoldne se je vršila na slavnostnem prostoru javna telovadba, ki jo je otvorilo 55 članov Jeseniškega Sokola s prostimi vajami iz l. 1904; med njimi je bilo več ustanoviteljev društva.

Proste vaje članic in članov so pdale razveseljivo sliko o župnem napredku.

Po izvedbi sodeč na pr. vaje članic so spominjale na naš dobro pripravljene vsesokolski zlet; nič niso zaostajali člani. — Vaje so primerne, ne pretežke.

Tudi orodna telovadba članov in članic je dokazala, da ni v sokolskih vrstah nobene razlike med Ljubljano in deželo. Napredek v organizaciji je presenetljiv.

Nastop slavljenca Jeseniškega Sokola, njegovega članstva v imponentnih skupinah, članic in naraščaja v raznoterostih tja do ljubkega spevo-raja ženske dece, vse to delo je bilo občudovanja vredno.

Sredi sedanjih burnih časov ta oaza idealov in srečnega sokolskega življenja je napravila na navzoče globok utis.

Sokolstvo je pač zopet enkrat dvignilo navzoče s svojo neodoljivo silo nad trpko sedanost.

Po telovadbi sta razdelila župni načelnik br. Ažman in Obrsnel diplome tekmovalcem.

Prikorakali in sprejemali so sinovi in hčere lepe Gorenjske skromna priznanja za trud, drugim v spodbudo, lastnim društvom v ponos.

Trikratni zdravniški Velikanstvu kralju Aleksandru, našemu pokrovitelju je zaključil oficijelno slavnost, ki se je vršila po 20 letnem delu in svobodni Jugoslaviji na nekdanj ožroženih Jesenicah, katere nam je hotel tujec ugrabiti. V najtežjih časih je stal Sokol budno na straži na ožroženih tleh, sedaj naj brani z istim uspehom našo svobodo proti vsem sovragom, predvsem proti domačim!

— Naši telovadci na olimpijadi. —

Telovadna tekmovalca na olimpijadi, katere se udeležujejo tudi češkoslovaški in jugoslovanski Sokoli, so se začela v četrtek, se nadaljujejo v petek in končujejo jutri v soboto. V nedeljo se vrši javna telovadba, ki se pa ne bo kvalificirala. Seja sodnikov je določila tekmovalni red, Češkoslovaški Sokoli se nahajajo na 7 mestu, Jugoslavija prične s telovadbo na prvem mestu.

— Ljubljanski Sokol poziva vse članstvo, ki se namerava udeležiti Pokrajinskega Zleta v Zagrebu, da prijavijo svojo udeležbo najkasneje do 23. t. m. Zletni znak stane 31.50 D. Prijave se sprejemajo vsak dan v oddelku sobi v Narodnem domu od 19.—20.; tu se dobe tudi vse ostale informacije — Zdravo!

— Vsem bratskim društvom v Sloveniji Jugoslovanski olimpijski odbor v Zagrebu nam poroča, da se vrši zbiranje olimpijskih srečk, ki smo jih razposlali br. sokolskim društvom dne 1. avgusta t. l. in da moramo neprodane srečke dostaviti do 25. julija t. l. Jugoslovanskemu olimpijskemu odboru v Zagrebu. Z ozirom nato pozivamo vsa bratska društva, da nam neprodane srečke vrnejo najkasneje do 23. julija. Istočasno naj se vpošlje tudi denar za prodane srečke, ker po tem terminu vrnjenih sred ne bomo več sprejeli in so bratska društva obvezana plačati za srečke gotovino. Bratska društva smatrajo to obvestilo zaradi kratkega termina kot oficijelni razglas! — Zdravo! Starešinstvo Jugoslovanskega Sokolskega Saveza.

Šolstvo.

Položaj obmejnega šolstva in nujni koraki za pomoč.

(Referat učitelja A. Hrena na skupščini UJU.)

Že nad dve leti povdarjamo v svojem stanovskem glasilu in na svojih skupščinah veliko važnost našega obmejnega šolstva, ki ni samo eminentno narodnega in kulturnega, ampak prav tako državno — obrambnega pomena, sklicujemo seje in sestanke, sklepamo in razpošiljamo resolucije ter razpravljamo tudi v javnosti to vprašanje, vendar ne dosežemo prav ničesar za izboljšanje položaja. — Vse naše narodno prorojevalno in državnoobrambno delo na naši jezikovni in državni meji — kolikor se ga sploh vrši — sloni na šoli in učitelstvu, je več ali manj le slučajnostno brez pravega sistema, prepričano dobri volji in spretnosti posameznih idealnih delavcev, kateri žrtvujejo čas, zdravje in pogosto še žitak skromna sredstva. Zato pa prejmejo ti delavci v najboljšem slučaju kako papirnato priznanje in imajo lahko »tolajilno« zavest, da ostanejo ravno zato, ker so kolikortoliko dobri narodno kulturni delavci, še nadalje na onih od sveta in prometa oddaljenih mestih.

Naše šole so še danes — po petih letih osvobodjenja — po veliki večini v slabem stanju, zelo pomanjkljivo preskrbljene z učili in knjižnicami ter le za silo zasedene z začasnimi nameščenimi učitelstvom.

Vzroki:

a) Davčne razmere naših obmejnih šol še sedaj ali niso urejene, ali pa šol. občine ne morejo zmagati velikih stroškov za popravilo in vzdrževanje šolskih poslopj, oprave, nabavo učil in knjižnic, kar se je uničilo in poškodovalo ob času prevrata po obmejnih četah.

b) Učitelstvo ne more izhajati s svojimi prejemki, ker so zaradi slabih prometnih sredstev in oddaljenosti življenjske potrebščine mnogo dražje od onih v zaledju. Da se temu odpravimo, je treba nujno storiti sledeče:

1. Davčne razmere obmejnih šolskih občin naj se čimprej uredi. Revnejšim šol. občinam naj se da za popravilo in vzdrževanje šol. poslopj, oprave, za nabavo učil, učnih pripomočkov učencem in knjižnic — v kolikor ne zmorejo same pokriti stroškov — primerna državna ali pa privatna podpora. Glede knjižnic se posebno priporoča, da se vsaj za prvo silo nemudoma osnuje vsaj nekaj takozvanih potovalnih šol. knjižnic za naše obmejne kraje potom prosvetnega fonda ali pa potom privatnih institucij (CMD).

2. Organizacija in oblasti naj skušajo doseči uveljavljenje ugodnosti § 40 o draginskih dokladah in § 137 ur. pragmatike o štetju službene dobe tudi za naše obmejne kraje, med katere je šteti zaradi izrednih razmer — celo Prekmurje.

Ker pa je uveljavljenje teh dveh §§ za naše kraje še zelo zelo daleč, če za

ne — po sedanjih razmerah in izkušnjah sodeč — izključeno — narodno prorojevalno in državnoobrambno delo na meji pa zelo, zelo nujno in neodoljivo, smatramo za potrebno:

a) Šol. uprava naj da učnim osebam, katere so že uslužbene na obmejnih šolah, ali pa katere ondi namešča pismono obvezo, da imajo po najmanj petletnem zadovoljivem službovanju na meji brezpogojno prednost pri kompetencah za ugodna mesta v zaledju pred drugimi prosilci. Ta obveznost naj bo de šol. upravi sveta in ne samo prazna obljuba in vaba.

b) Za učitelstvo — pa tudi za dobre narodno-kulturne delavce drugih stanov — naj se dosežejo od privatnih institucij (CMD) — katerim prispevati tudi država — gnotno podpore. Te podpore pa naj bodo popolnoma individualne z ozirom na narodno kulturno in državno obrambno delo, ki ga vrši dočnik, kakor tudi z ozirom na krajevne razmere in osebne potrebe. Pri teh podporah naj se postopa strogo objektivno in jo naj dobi le tisti, kateri je vreden — in potreben.

Narodno prorojevalno in državnoobrambno delo na meji se naj spravi v sistem, katerega smernice določi posebna anketa, sklicana od naših sedanjih obrambnih društev in na kateri naj bi bili zastopani narodno kulturni delavci iz naših obmejnih krajev ter Prekmurja, kakor tudi zastopniki drugih važnejših kulturnih in političnih organizacij. Pred vsem pa bi morali biti tudi udeležniki te ankete zastopniki drž. oblasti, katerih delokrog sega v obmejne kraje (žandarmerije, finance, sodnije, politične oblasti). Doseči se mora sodelovanje vseh — torej tudi državno-upravnih faktorjev, da se bo pri namščanju državnih uslužbencev in duhovnikov — postopalo enotno v skupnem soglasju in ravno tako pri podeljevanju raznih koncesij. Le na ta način je možno uspešno narodno prorojevalno in državnoobrambno delo, ne pa tako — kakor je žalibog danes marsikje da kar učitelj in šola seizdata, to drugi podero.

O vsem tem pa ne morejo odločevati posamezne osebe, ampak le strogo izvedene organizacije, le te morejo nositi tudi veliko odgovornost.

Zato naj se osnuje v vsakem šol. okolišu nekaj »Narodni svet«, (podružnica CMD) kateri naj ima le omejeno število članov, kateri imajo delo in potrebe lastnega kraja v evidenci. Vse te posamezne korporacije v enem srežu naj se združijo v skupno srežo organizacijo in sreže v okrožno, okrožno pa v oblastno, oziroma pokrajinsko, ki je kot vrhovna organizacija. Oblastna oziroma pokrajinska organizacija naj vzdržuje stik z okrožnimi, srezskimi in krajevnimi organizacijami s svojim posebnim stalnim potovalnim informatorjem, ki jih vzpodbuja k delu, sprejema od njih informacije ter jim sporoča naročila ter ima v evidenci vsa izpraznjena mesta v obmejnih krajih od navadnega finančnega paznika pa tja do vaškega župnika, učitelja, sodnika ali zdravnika.

Prosveta.

— Jugoslovanska Njiva, prinaša v številki z dne 16. julija nastopno vsebino: Dinko Šimunović, Dinkina ljubav, dr. Lujo Voljnović, Dalmacija i Jugoslovanska misao Vilja Mamuzić, Pjesme, Franjo Alfirević, Svitlanje, Mislav Mihajlović Dosadna mala muha, Jaroslav Rydlo, Vizantijska kultura, Vl. Dvorniković, Hrist, Budha, Schopenhauer, Beležke.

— Pedagoški kongres v Münchenu 1924. Med 28. in 30. avgustom t. l. se vrši v Münchenu pedagoški kongres, ki vabi interese za praktična in teoretična vprašanja moderne pedagogike na sodelovanje. Kongres bo razpravljao o sledečih vprašanjih: Smisel in izsledki državne šolske konference, sodbna filozofija in njen vpliv na ideal izobrazbe, razvoj šolske zakonodaje od l. 1918. dalje, ljudska vzgoja potom šole, možnosti in meje eksperimentalne pedagogike, polzkušne šole in šolski polzkušni v nemških deželah, višja šola — graditeljna šola, sedanj položaj deklishe vzgoje, prostovolno izobrazevalno delo med ljudstvom. Temeljne smernice posrednih vprašanj se obdelajo v glavnih referatih, katerim bodo sledili koreferati in diskusije. Glavne referate so prevzeli: dr. Gg. Kerschensteiner, univ. prof., München, dr. Litt, univ. prof. Leipzig, dr. Al. Fischer, univ. prof. München, dr. J. Bauerschmidt, München, dr. Sicklingen, Mannheim, dr. G. Deuchler, univ. prof. Hamburg, dr. F. Karsen, Berlin, dr. H. Gaserner, Wien, gđr. dr. G. Bäumer, Berlin, T. Bäuerle, Stuttgart.

Glasbeni vestnik.

— Za koncert »Ljubljanskega Zvona« v Rogoški Slatini bodo napredaj vstopnice, vzporedi in besedila v soboto dne 19. t. m. ves dan pri vrodu v Zdravilski dom, za koncert v Laškem v soboto čez dan v trgovini g. Elsbacherja v Laškem, v nedeljo pa v Zdravilskem domu v Laškem. — Posetnike obeh prireditelj opozarjamo, da si vstopnice pravočasno preskrbe, da ne bo tik pred koncerti navala pri blaginjah.

— »Serenada«. Pod tem naslovom je ravno izšla kompozicija za klavir iz pod peresa znanega skladatelja Jos. Fr. Brenika v glavni zalogi Ig. Kleimayer in Ferd. Bamberg d. s. o. z. v Ljubljani, dobé se pa tudi v vseh trgovinah z muzikalljami Od imenovanega skladatelja so istotako pred

kratkim izšlo v glavni zalogi Ig. Kleimayer in Ferd. Bamberg v Ljubljani, skladbe: »Sirota«, »Na gorski planoti« in »Večerno žuborenje Save«. Vel prijatelji godbe se na ta novi pojav v glasbeni literaturi opozarjajo.

— Internacionalne prireditve komorne glasbe v Salzburgu. Med 5. in 9. avgustom priredi Mednarodna družba komorne glasbe svoje letošnje koncerte komorne glasbe v Salzburgu. Od nemških skladb se bodo izvajale: P. Hindemith, II. komorna glasba; Ph. Jarmach, godalni kvartet op. 16; K. Weill, Ples žensk; H. Kaminski, Tri cerkvene pesmi. Pri koncertih sodelujejo znani Amar kvartet iz Frankfurt a/M. in pevka Lotte Leonard iz Berlina.

Romaj je došel v promet

in že prihajajo pohvalna priznanja, da boljše kakava ni mogoče misliti, kakor 4665

Julijska Krajina.

— Dva mučenika, na katere ne smemo pozabiti. Znani punt posadke 97. pešpolka v Radgoni so bili povzročili naši slovenski Primorci, na čelu jim N. Melihen, četovodja in bivši učitelj, doma iz Čezsoke na Bovškem, ter Rudolf Ukovič iz Hrušice v Istri, ki je bil korporal. Ta dva sta bila ustreljena 27. maja 1918. ob 7. uri zvečer. Rudolf Ukovič je zaklical, predno so ga ustrelili, krepko in ponosno: »Živela Jugoslavija!«. V Radgoni ima skromen nagrobni spomenik. Te dni smo poročali, da prenesejo iz Radgone v Gorico truplo Ivana Maniacco, kateri je bil ustreljen 29. maja 1918. in sicer osmi in zadnji v omejenem puntu. Judenburške žrtve so bile lanko leto prepelane na ljubljansko pokopališče. Dva naša slovenska primorska mučenika ležita še vedno v Radgoni v Avstriji. Prav bi bilo in pošteno, da se s poklicane strani nemudoma stori vse, da se tudi ta dva naša junaka, ki sta povzročila punt proti avstrijskemu trinoštvu v Radgoni, prepeljeta v gorško zemljo.

— Postojnski podprefekt se je spravi tudi nad rokodelsko podporno društvo, kateremu je pred kratkim v zadnjem trenutku prepovedal poprej redno naznanjeno in dovoljeno prireditev. Kake namene ima društvo, pove že naslov, spored veselice pa je obsegal pečenje janca, točenje vina in kave ter sodelovanje godbe brez vsakega plesa. Vse je bilo pripravljeno, ali zvečer pred prireditvijo je prišla nenadoma prepoved. — Vzroka za prepoved ni prav nobenega drugega nego skrajno sovraštvo postojnskega podprefekta proti obmejnemu slovenskemu prebivalstvu. Tako sovražstvo je slab mejni stražnik! Ko bo vlada to uvidela, požene podprefekta, Stranierija takoj iz Postojne.

— Iz Gorice, Goriški »Andax« je priredil v nedeljo kolesarsko dirko iz Gorice v Tolmin in nazaj. Prvi je prišel na cilj G. Maksim Gorkič iz Vrtojbe, ki je v dveh urah in 56 minutah prevozil 90 km. Pred gorško poroto se je vršila kot zadnja razprava proti Matiji Kuštrinu z Vojskega in Ivanu Krapežu iz Dol. Otlice, ki sta bila ob tožena, da sta posekušala 1. maja 1922. ubiti dva italijanska finančna stražnika, ko sta bila zasledena pri tihopastvu tobaka čez mejo. Krapeža sodnija ni mogla dobiti. Obsojen je bil v odsotnosti na 8 let 13 mesecev ječe. Kuštrin je bil sicer oproščen, ali njegov prelokalni zapor je trajal dobri dve leti! Kdo mu jih povrne?

— Iz Ajdovščine poročajo, kako se vrše na kmetijski potovalni šol predavanja županom in zastopnikom zadrug. Predavanja so italijanska, poslušalci pa Slovenci, izmed katerih ta ali on razume nekoliko na vadno italijansko ali strokovnega predavanja ne razume pa prav nič. Škoda za stroške in škoda za trud, ki ga zahtevajo predavanja, ker prav čisto nič ne zaležejo. Eno predavanje v slovenskem jeziku bi bilo bolj uspešno, kakor ves kmetijski tečaj.

— Omladinac, tržaško društvo, katero ima nalogo, organizirati mladino, hoče ustanoviti po vseh, trgih in mestih svoje podružnice. Program obsega združevanje slovenske mladine in vzgojevanje te mladine telesno in duševno, da bo čvrsta in čista, polna ljubezni do svojcev in domovine. Omladina je povsem nepolitično društvo. Društvo namerava ustanoviti za šolsko mladino poseben osek. Ustanovljalo bo tudi šolske knjižnice, pripravljalo šolsko mladino za razne nastope, prirejalo razstave, izlete itd. Treba, da naše ljudstvo spozna društvo in njega lepi namen, da se bo moglo krepko razviti v čast in korist Jugoslovenov v Juljski Krajini.

— Iz Puče je odšlo te dni okoli 20 mladencev, uvrščenih v narodno milico, v Trst, kjer se ukrcajo s istrsko-tržaško skupino za pot v Ljubjo. Doma ni dela in zaslužka, Puča je docela propadla, zato beže ljudje preko morja, iskati si novega življenja.

— 25 letnica Lipe v Bazovici. Znano pevsko društvo »Lipa« v Bazovici proslavi dne 10. avgusta t. l. 25 letnico svojega obstanka. Društvo je neutrudljivo gojilo slovensko pesem v tržaški okolici in ni bilo nobene pevске prireditve v Trstu in v okolici, katere bi se ne bilo to društvo udeležilo. Načrtujemo se, da vepe proslava 25 letnice »Lipe« dostojno in ponosno.

— Koncert tenorista Šimenca v tistih

Napredni obrtniki proti napadom na g. dr. Gregorja Žerjavo.

V zadnjem času napada »Slovenec« neprestano predsednika Samostojne demokratske stranke gosp. dr. Gregorja Žerjavo, in sicer na način, ki kaže vse znake posurovelosti in politične nestrpnosti. Namen tega divjega napadanja politično visokostojee osebe gre za tem, da seje med napredne vrste nezaupanje. Gosp. dr. Žerjav je katoliškemu »Slovenec« tarča, katere se poslužuje v svojem srditem boju zoper napredno misel. Ogabeno boj, katerega vodi list, ki oznanja »Ljubite svojega bližnjega, kakor samega sebe«!

Toda g. dr. Žerjav ni sam; za njim stoji tisoči, zvesti napredni misli, pa naj potem »Slovenec« bruha ogenj in žveplo. Vse brutalno butanje ob gosp. dr. Žerjavo ne bo omajalo ne njega in ne nas, temveč razpalilo bo v nas samo zavest, da smo naprednjaki, in utrdilo prepričanje, da je klerikalizem narodova poguba ter da se zbira okrog posurovelega »Slovenca« elementi, ki hočejo z silo, obrekovanjem, pa čeprav z umori, uničiti vse, kar se slepo ne poda njih inkvizitorski metodi.

Povsem se strinjamo z izjavo gosp. dr. Dinko Puca v »Jutru« z dne 17. t. m. in med onimi tisoči, ki stojijo za gosp. dr. Žerjavom smo tudi mi — napredni obrtniki.

Surovi napadi na g. dr. Žerjavo so znak vaše srčne omike, poslušajte se osebe v boju zoper idejo, vašje divje hujskanje pa bo rodilo sadove, ki bodo škodovali le vam samim.

Prenehajte torej z napadi na gosp. dr. Žerjavo in če ste pošteni se borite z odprtim vizirjem proti napredni misli, pa ne proti osebam.

Mi — naprednjaki, pa čvrstejmo in ščitimo, kar je našega!

Za odbor Naprednega obrtniškega društva:

Josip Rebek Ferdo Primožič
podpredsednik tajnik

Turistika in sport.

— Priroda Slovenije. Na inicijativno veleposelskega urada priredi Slovensko lovsko društvo in Slovensko planinsko društvo na letošnjem veleposelnju specialno lovsko in planinsko razstavo, pod geslom »Priroda Slovenije«. Kakor je iz dosedanjih priprav razvidno, obeta biti ta razstava atrakcija letošnjega veleposelnja. Arangement, dekoracije itd. je v rokah poštvalnih in preiskovalnih članov obeh društev. Razstavljene bodo vse zanimivosti iz lovškega in planinskega življenja, kar bo vzbudilo pri nas velik interes, še večjega pa pri naših gostih iz Srbije in Hrvaške. Razstavo se namerava izpolniti z lovskimi in planinskimi potrebščinami tako s športno obleko, čevlji, puškami, municijo, mrežami, krznanjskimi izdelki, lovsko in planinsko literaturo, optičnimi predmeti, smučmi, derezami itd. Pozivamo trgovce in proizvajalce teh predmetov, da prispevajo k tej razstavi in označijo razstavljavca veleposelnja takoj predmeti in njih število. Ker je prispevek k stroškom za razstavljavca minimalen se prepusti v prvi vrsti k razstavi sejmanske razstavljavce in v drugi vrsti ostalo.

Ilirija I. in Ilirija II. 3:2 (1:2)
S. K. Ilirija je priredil včeraj povodom slovesa svojega izvrstnega trenerja Pammerja, ki se vrača v svoj stari klub, nogometno tekmo med moštvi in moštvom II.

Tekma, ki je bila nekako merilo moči obeh moštev se vsled previseke trave ni mogla dovolj razviti, vendar je zadovoljila. Izenadil je zlasti nastop moštva II., ki ni zaostajalo dosti za prvim. Trto moštva II. je pokazal celo smiselnejšo igro, nego oni moštva I. Krileška vrsta je bila nekoliko šibkejša. Obramba je delovala točno.

Pri Iliriji I. nas je zadovoljila samo halvesilinja, v kateri je igral po dolgem premoru zopet Tavcar. Svoje popolne forme sicer še ni dosegel. V ostalem je prvo moštvo zaslužilo zmago, ki bi bila lahko večja, da ni napad zastreljal nebroj sigurnih šana. Sodil je G. Vodišek zadovoljivo za obe stranki.

V tekmi kot se rečevo Ilirija ni mogla razviti polne svoje moči, videti pa je, da v dobri formi stopa v letošnje jesensko sezono. G. trener Pammer je lahko zadovoljen s bilanco svojega in klubovega delovanja. Pred pričetkom igre se je moštvo zahvalilo g. trenerja za njegovo poštvo. v prid SK. Ilirije in mu izročilo lepo usnjo. to Hrstico, ki jo je dila še lepša vsebina.

— Nogometna tekma med vrsto S. D. A. Trst in M. D. P. Opčine. Nedelja je prišla tržaškemu Slovincu prvo nogometno tekmo med dvema slovenskima vrstama. Lepo so nastopili vrli športniki v vrstni opremi na igrališču. Občinstva je bilo obilno. MDP Opčine razpolaga z dobro kombinirano napadalno vrsto SDA Trst pa je pokazalo izvrstno obrambo. Rezultat: Najboljši igralci na polju so: Gorjup kapetan SDA, Kocjančič bak (SDA), Gruntar napad (MDP) in Brilešek I. kapetan (MDP). Oficijelni izid tekme je tale: MDP Opčine je prevagal SDA Trst s 3:0.

Nočno lekarniško službo imajo: M. Ramor, Miklošičeva cesta. U. Trnkoczy, Mestni trg.

Konzulati v Ljubljani:
Češkoslovaška: Breg 8/I.
Belgija: Urad Ljubljanskega veleposelnja.
Avstrija: Turjaški trg 4/II.
Francija: Dunajska cesta (Ljubljanska kreditna banka).
Italija: Zrinjskega cesta 3/I.
Portugalska: Dunajska cesta 33.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 18. julija 1924.

Poglavje o demokratizmu.

Protidržavno časopisje je tekom zadnjih let nagromadilo proti državi, vladajočim strankam in posamnim predstavnikom državnih oblasti toliko kletvet, da bi napolnile precejšnje leksikon. Tu kar dežuje izrazov: terorizem, nalistvo, izmuzgavanje, roparij, pljačka, trinoči, lopovi, tirani, hajduki, krvojočenci itd. itd. Niti trohice poštenega in dobrega ne najdemo na državi in njeji upravi, vse jim je podkupljeno, izkoriščevalno, korumpirano. Slovenci smo »brezpravna raja, prodani, podjarmljeni«. Brezobzirno padajo grožnje o obračunu in maščevanju. Novi državi in celokupni njeni upravi odrekajo vsak smisel za demokratizem in ljudske pravice.

Ker izvirajo vse take hujskarije iz zakrknjenosti, zato je zaman vsako dokazovanje. Z Avstrijo in njenimi nasilnimi germaniziranjem so bili seve zadovoljni, nikoli niso posvali in grozili, ker bi jim bili z Dunaja brž zavili vratove.

Potegnimo paralelo med nekdanj in sedaj glede demokratizma v armadi in pri železničarjih. V avstro-ogrski armadi smo bili Slovenci vedno pekelce. Najnadarnejši naši sinovi, ki so se posvetili častniškemu poklicu, so ostali navadno do upokojitve le v subalternem staležu: le redki so bili prispuščeni k izpitom za štabne častnike. Zato pa so morali s častnimi izjemami germanskega milohu žrtvovati glavo, roke in srce. V vojaške šole so bili sprejeti slovenski mladeniči le po izredni protekciji, a to je tak, kotih očetje so bili v vojaški ali državni službi »neoporečno dinastični«. V naši državi pa je vsakomur dostopno šolanje za častnike, ako ima le fizične in duševne sposobnosti, pa makar je oče republikanec ali komunist. V avstrijski armadi je bil častnik najobsebnostnejših zmoglosti neko višje bitje, ki se ga ni smelo ne s peresom, ne z besedo kritizirati. Se pogledati ga ni smel na časti navadni zemljan, sicer je imel pravico, potegniti sabljo zaradi fiksanja. Vse ostalo vojaštvo tja do praporščaka pa je bilo nekaj poniževalnega. Že enoletnim prostovoljcem je bilo strogo prepovedano prilžno občevanje z »zmani-soldatoma«, četudi so bili med zadnjimi bivši sošolci, znanci ali celo sorodniki prvih. Ako je rabil častnik vojaka za spremstvo, n. pr. ordonancnega podčastnika, moral je ta stopati za častnikom v strogo odmerjeni razdalji petih korakov, četudi je bil morda častnik pulih mladenič, podčastnik pa vostransko izobražen starejši mož.

Kako pa je danes? V srbski armadi je vladalo od nekdanj patriarhalčno, uprav familliarno razmerje med častniki in vojakom. Tako razmerje se v polni meri goji tudi danes v naši jugoslovnski armadi. Četokrat vidimo stopati častnike sredi vojakov v prijaznem, živahnem razgovoru, pri slovesu pa častnik prvi pozdravi z besedami: »Zdravi, fantje! ali »Pomozi Bog, junaci!« Navzile takemu patriarhalizmu na vojaška disciplina prav nič ne trpi. Za take častnike bi šlo moštvo v ogenj in smrt, dočim so jih v avstrijski armadi pri prvi bitki poslali s kroglo iz zasede v smrt.

V častniških šolah naši mladeniči ne le da niso zapostavljeni, temveč odnašajo čestokrat prvenstvo in odlike pred srbskimi tovariši, kakor čitamo vsako leto ob zaključku šol. Brezdvomno dobimo z novim naraščanjem v armadi častnike naše narodnosti, ki bodo dosegli najvišja dostojanstva. V Avstriji je lahko služil najnadarnejši mladenič tudi 20 let, toda preko podčastniške šarže se ni mogel povspeti, našel je večkrat in učil celo častniške rame. Sedaj pa imamo v vseh panogah naše vojske aktivne častnike, ki so bili povzani iz podčastnikov. Med njimi so tudi taki, ki pripadajo SLS.

Kako je bilo v Avstriji v železniški službi, je še vsakomur v spominu. Izvrstno kvalificirani slovenski uradniki so bili vedno podrejani tujcem ali pa so služili celo kje v prognanstvu v Tirolih. Brez perfektnega znanja nemščine ni dobil Slovenec niti službe čuvaja ali čistilca svetilk. Ne le v službi, temveč celo v osebnem občevanju med seboj je bil materni jezik najstrožje prepovedan. A sedaj, ko smo »podjarmljeni Srbom«, ali kdo zahteva popolno znanje srbsčine? Brez mature je mogel poprej najposobnejši uslužbenec izjemoma doseči poduradniški čin. Vključ temu med železničarje ni bilo mirnanja in revol. Danes lahko vsakdo v razmeroma kratki dobi zgoji po svoji sposobnosti doseže uradniški čin brez ozira na študije. Nekdaj prezirani delavci so danes uradniki. Poznamo strojevodje, ki so danes v enaki službi v činu višjega revidentu, torej uradnika s zlatim ovratnikom. V Avstriji se jim niti sanjalo ni o takem napredku. Naši sinovi brez ozira na strankarsko pripadnost so danes ugledni načelniki železniških oddelkov, kar je bilo v Avstriji pridržano le pripadnikom »Herrnstandes«. Razen

Ameriki ni v nobeni državi v tem pogledu toliko demokratizma, kakor baš v Jugoslaviji.

Ali ni res tako, klerikalna in separatistična gospoda?

— Izstop iz katoliške cerkve. Pišejo nam: Zadnje čase se je začelo med zavednimi Jugoslovenci živahno zanimanje radi podle, brezvestne in zločinško-lažnjive pisave klerikalnih in škofskih listov za izstop iz rimo-kat. cerkve in prestop v pravoslavlje. Mi smo klerikalce že neštokrat opozarjali, naj ne vlačijo vere v politiko, naj ne izrabljajo verskega čuta ljudstva za svojo umazano politično gonjo, opozarjali smo najvišje cerkvene dostojanstvenike, naj spremene pisavo svojih listov. Vse to ni nič pomagalo. Lastnik katoliške tiskarne v Ljubljani je škof Jeglič. On je odgovoren za vsa divjanja listov in brošur, ki se tiskajo v njegovi tiskarni. Ker se podla in lažnjiva poročila ter naravnost hujskanka na poboje in umore gotovih oseb še vedno nadaljujejo in je začel »Slovenec« sedaj že izrabljati izreke sv. pisma, ni čudno, ako se je začel hlev zvestih ovčic prazniti. Nič ne pomagajo vsa zavijanja klerikalnih listov, dejstvo je, da so ti izstopi v zvezi z njihovo pisavo. Včeraj sta bila oficijelno sprejeta v pravoslavlje po protig. Dimitrije Janković in ing. Marko Kranjec, ki sta že pred tedni izstopila iz rimo-katoliške cerkve. Ganljivo lep je bil prizor, ko sta se v pričujočnosti svojega kuma slovesno odrekla veri v nezmožljivost rimskega papeža. Kdor ju je po končanem obredu videl, opazil je moral zadovoljnost, ki sta jo čutila po sprejetju v ono cerkev, v kateri se boga moli v nam razumljivem jeziku in ni treba šele gimnazijo študirati, ako hoče vernik razumeti duhovnika pri službi božji. Tudi niso pravoslavni duhovniki v svojem občevanju z verniki nikdar tako visoki, kot naši. Oni se čutijo brate, kar je dokazal g. Janković s poljubom novoprijetih. Kakor čujemo, je zadnje dni prijavilo mestnemu magistratu svoj izstop iz istih vzrokov še več drugih oseb. Osebito je opaziti živahnost tega pokreta med zavednimi narodnimi ženskami. Baje je prijavljenih nad petnajst oseb obsega spola za prestop v pravoslavlje. Oglašati pa so začeli ljudje tudi iz drugih krajev, predvsem iz Trbovelj. Svoj izstop motivirajo vsi enako. Siti so hujskanka in podlosti klerikalnih listov ter škodljivega vpliva Rima na Slovence.

— Srednjo pot so ubrali. »Narodni Dnevnik« pravi, da skuša biti objektivni in ubrati v vseh vprašanih srednjo pot. Nismo mu verjeli, dokler se nismo prepričali na lastne oči, da je res ubral srednjo pot. Med njegovimi brzojavkami čitamo namreč, da je g. Pašić pri tej priliki podal ostavko vlade, takoj nato pa, da »do tega momenta g. Pašić še ni podal ostavko vlade.« To je res srednja pot, ki jo ubira »Narodni Dnevnik« vedno, kadar mora prepisovati iz drugih listov. Je in ni, cigunmigu, zdaj sem, zdaj tja. Tako je, če človek ni podkovan v prepisovanju. — Rusi bi rekli: politika hoti kuda!

— »Slovenec« vest o prodaji kavarno in restavracije »Zvezda« od kraja do konca zlobno izmišljeva.

— »Rože ob poti«. Prejeli smo tale dopis: Listek »Rože ob poti« je res nekaj krasnega! Z menoj soglaša še marsikdo, ki ljubi lepo čtivo, v priznanju Vam, da ste nudili čitateljem tako izreden duševni užitek. Nadejamo se, da boste vztrajali na tej poti. Z napestostjo pričakujemo napovedano novo Vladimir Levstika, pisca povesti »Gadje gnezdo«, ki je svoječasno vzbudilo toliko pozornosti. Star naročnik.

— Z dunajske univerze. Privatni docent kemije dr. Alfonz Klemenec je imenovan za izrednega profesorja na filozofski fakulteti dunajske univerze. — Za nadzornico dvornega gospodarstva na Bledu je imenovana gđ. Jerica Zemljanova, voditeljica Gospodinjske šole v Mladki. Gđ. Zemljanovo je včeraj popoldne sprejela kraljica v daljši avdienci.

— Pogreb prof. dr. Pavla Šavnika. Dr. Pavla Šavnika prepeljalo v Kranj, kjer ga položijo k večnemu počitku v rodbinsko rakov. Pogreb bo v Kranju danes 18. tm. ob pol 17.

— Smrtna kosa. Iz Beograda nam poročajo, da je včeraj tamkaj umrl generalni rudarski ravnatelj dr. Dimitrije Antula, načelnik rudarskega oddelka ministrstva za kmetstvo in rudarstvo. Bil je dobro znan tudi v Ljubljani.

— Jubilnej dela. Danes praznuje g. Lovro Pirnat, uslužbenec tvrdke Mayer, Stiri, desetletnico, odkar je vstopil v to službo. Vse ta čas je bil neumorno delaven in vtrajal v neomahljivi svetski udano službi svojega gospodarja. Tako si je pridobil popolno znanje svojega delodajalca. Ker je g. Pirnat bil ves čas tudi svet somišljenik napredne stranke, mu k njegovemu jubileju dela in svetlobe tudi mi lahko čestitamo. Še na mnogo let?

— Zakaj se naša letovišča totes slabo posešena? Naš dunajski poslanik Milošević je v pogovoru s poročevalcem »Narodnih Listov« izjavil, da so nekateri jugoslovnski listi lani pisali proti češkoslovnskim letoviščarjem v naših letoviščih. To so bili sicer podolni slučaj, ki jim ne smemo pripisovati političnega pomena. Vendar pa je ta ne-taktnost prizadela jugoslovnskim letoviščarjem veliko škodo. Iz češkoslovnske je letos v Jugoslavijo šlo malo letoviščarjev. Jugoslovnske oblasti in javnost so za prijateljsko sblizanje s češkim narodom. To sblizanje je dobra medsebojna šola na političnem, kulturnem, literarnem, znanstvenem in gospodarskem polju.

— Gospa, ki je bila na poročnih elavno, stih v Beogradu in par dni stanovala pri obitelji Odavič, naj sporoči svoj naslov ali se osebno zgleda v uredništvo »Slovenskega Naroda«.

— Zlato iz živega srebra. V poslednji številki berlinskega tednika »Die Naturwissenschaften« objavlja prof. dr. Mieta, vodja fotokemičnega instituta na šarlotenburski tehnični visoki šoli pod naslovom »Razpad atoma živega srebra«, da se mu je skupino z asistentom dr. Stammerelhom posrečilo opazovati razpad atoma živega srebra in sicer s pomočjo takozv. živega brne žarnice, ki jo pretaka električna struja. Del razpada tvori zlato. Zaenkrat se še ne more govoriti o gospodarski uporabi te iznajdbe, ker so količine zlata, ki se tem potom pridobivajo, napram izdatkom že neznatne.

— Povratek Rele.U.Ulema iz Carigrada. Verski poglavar bosansko-hercegovinskih muslimanov Reis.U.Ulema Čaušević je pred tednom odpotoval v Carigrad. Pri tej priliki je izročil turškemu rdečemu križu (»Hilali ahmeru«) 1200 turških lir. Ta denar je Čaušević nabral na osebno inicijativno. Tudi se nahaja v Carigradu po posebnih poslih Ref.U.Ulema je znan pristati dr. Spahove politike. V Carigradu se je mudil, ne da bi obvestil naše državne ali centralne oblasti o svojem potu v Carigrad. Radi tega ga beogradski tisk po pravici napada.

— Predmetne predznosti. Neki fant, lani pisarilo v zadnjih dneh najrazličnejšim osebam pisma, v katerih prete s smrtjo in krivjo, ki bo tekla v potokih. Posebno so se ti fantastični vrgli na ožje dosežane prijatelje, ki se priključujejo nacionalističnim organizacijam in ki ne marajo slediti svojim zapeljanim komunističnim tovarišem. Na policiji hranijo vse polno takih pism. Ka-sen za taka pisma ne izostane, ker se bodo krivci prav kmalu odkrili. Treba bo nekatere prav temeljito sašiti, pa bo red in mir. Prednost in otročarija to vrste ova-te posebno po ljubljanskih predmestjih. Odtod se je tudi zgledal v našem uredništvu obrtnik A. B. iz Hranilnične ulice, ki je prejel več takih pism in v katerih mu pobalini iz dobro znanega kroga groze s krivjo in drugimi bedastostmi. Policija naj bi v takih slučajih kratkoma napravila red in eksperimentalno kaznuje krivce.

— Izjava. Z ozirom na rasne govorce izjavlja SK. Slovan v Ljubljani, da pri sobotnih dogodkih prizadeva težko atlet g. Ivan Šotlar ni in ni bil nikdar član teško atletične sekcije SK. Slovana.

— Tiralič. Dež, sodišče je izdalo to-le tiralič: Anton Stare, in neznan njegov tovariš sta nujno osumljena hudodelstva umora po §§ 134, 135 k. z. — Anton Stare je rojen 1900 v Krizah pri Trzinu, od očeta Antona in matere Marije roj. Longuš, mizarški pom., srednje postave, okroglega obraza, brez brk, ima brzogotno pod vratom, kakor od operacije ali škrofuloze, redke nagbite zoba, nosi dobro temno obleko in belo srajco s ovratnikom preko glave. Njegov tovariš neznanega imena je star 18 do 17 let, majhne postave, sivo oblečen, nosi rjav klobuk. Vsa sodišča in vse varnostne oblasti se naprošajo, da zgoraj navedena priprejo in izročijo podpisaneu sodišču.

— Zastrupljenje z gobami. Poročali smo pred dnevi o tragediji rodbine Urlep iz Sarajeva, ki se je zastrupila z uživanjem neuzitnih gob. Hčerka Ada in deč Josp sta umrla, dočim bo ostala mati pri življenju.

— Umiranje Sarajeva. Sarajevsko »Večernje Novosti« poročajo: Sarajevo umira. Nikje ni življenja, promet je zastal, dela ni. Mesto kjer so nekoč vrveli tuji in je nudilo sile vsemesta v minijaturi, je danes veliko soto, brez kakve privlačnosti in zanimivosti. Najbolje se je to opazilo preteklo nedeljo. Na Butmiru so se vršile dirke, ki se jih je udeležilo tudi kolo jahačev iz Beograda. To bi morala biti sportna senzacija prve vrste, slasti za Sarajevo, ki ljubi take prireditve. Ali interes je bil minimalen in obisk tako pihel, da so smaeli dohodki okoli 30.000 Din. Na lilihi je pustilo. Lepo kopalnišče, ki je uživalo svetovni sloves, je popolnoma propadlo. Zastana uprava kopalnišča se ne briga, da povzdigne liližo na nekdanjo višino. Hoteli so prazni. Tudi v sarajevski okolici je vse mrtvo. Tuhtant se pojavljajo skupina izletnikov ali ne za dolgo. Ni tujcev in ni Čehov, ki so potovali obilčno v Dalmacijo. Izostali so radi horendnih cen v naših krajih in nezadostnega komforta. Češkoslov. državljani so odšli v cenejše kraje. Samo Sarajevo ne nudi privlačnosti, življenja je drago, brez zabav in cene strahote. Zdi se, da so se zedinili val, da uničijo Sarajevo.

— Originalni tatovi. V Orešnjevih v Prekmurju so neznani storilci oropali tamnoško cerkev in odnesli monetracno iz slata v vrednosti 20.000 Din. Na glavnem tartarju so pustili listek s napisom: »Škoda za mrtev kapital. Boljše je, da se zlato vnovči, nego da mrtvo leži. Policija je danim vionilcem na sledu.

— Velik požar v Rakovcu potu. V Rakovcu potu na Hrvaškem je nastal pred dnevi velik požar, ki je uničil del ceta. Ogenj, ki je nastal iz neznanega vzroka, ni nič hili, se je v sled hudega vetra bliskovito razširil in kmalu je bilo več poslopj v plamenu. Človeških žrtvi ni bilo. S pomočjo orožnikov je celjakom uspelo požar omejit. Škoda znaša nad 7 milijonov Din-zavarovan se je samo en seljak za par tisoč Din.

JUTRI
prične izhajati v „SLOV. NARODU“
izvirna novela VLADIMIRA LEVSTIKA

JUTRI

„Kri na jeklu“.

— Pojasnilo. Poročali smo pred dnevi, da je bil mizarškemu mojstru Modicu iz stanovanja v Veliki čolnarski ulici ukraden v njegovi odsotnosti različno mizarsko orodje. G. Modic nas prosi, da objavimo, da mu orodje ni bilo ukradeno, temveč ga je z njegovo vednostjo odpeljal njegov družabnik Erjavac, čigar last je bilo.

— Tujski promet na Bledu. Posebnik Bleda nam piše na podlagi lastnih opazovanj in informacij iz krogov, ki vodijo tujski promet: Zadnji čas gotovi elementi, ki niso posebno naklonjeni Bledu in ki so politično nasprotni drž. edinstvu in sedanjim monarhističnim oblikam države, htilo o Bledu lažljive in naravnost izmišljene vesti, da letovišče Bled nazadnje, seveda pristavljalo s prozornim namenom, zakaj da se po-sest vedno bolj zmanjšuje in da so temu krivi tudi nastopi »Orjuna«. »Slovenec«, ki vporablja vsako priliko, da udari po nacionalistih, je Orjuno obdolževal, da je ona kriva slabega poseta na Bledu. Posebnik sam se je informiral pri zdravniški komisiiji, ki je za presodo naraščanja prometa nabrojil merodajna, ter je dobil pojasnilo, da je letošnji poset na Bledu mnogo večji, kakor lansko leto ob tem času in da ni bilo doselej od strani letoviščarjev niti pritožbe proti »Orjuna«.

— Sporočilo p. a. občinstvu, da se je Občalilnica v Ljubljani, Stritarjeva ulica 5., preselila v nove prostore palače Vojkove posejilnice na Miklošičevi cesti št. 7. Ob tej priliki se zahvaljuje vsem njenim odjemalcem za naklonjenost ter jih sajeda vabl. da si ogledajo njeno veliko novo salogo vsakovrstnega manufakturnega blaga v novih prostorih zagotavljač jih najcenejše in najkvalitetnejše potrebe.

— Činoterrin kina železnato vino je najboljše sredstvo proti slabokrvnosti, boleznim v želenih in najboljše okrepčevalno sredstvo pri rekonvalescenci. Dobiva se v vsaki lekarni. Zahtevajte editio le Činoterrin, kateri je najboljši.

— Najcenejše in najnovejše oblike se črbe samo Selenburgova ulica št. 3 pri Gričar & Mejač.

PRODAL SOPROGO ZA 50.000 DIN.

Preteklo zimo se je spoznal ingovco Milan Janković iz Beograda v restavraciji »City« z ruskim beguncem Merešlovom, bivšim bančnim uradnikom iz Moskve, in njegovo lepo ženo Dusišo. Njih prijateljstvo je postalo čim dalje bolj intimno in Janković je stalno zahajal k Merešlovu. Merešlov ni bil ljubosumen soprog in pustil je Jankoviča večkrat samega z ženo.

Dusiša in Janković sta se zaljubila in nekdanje dne, ko se je Merešlov nenadoma povrnil domov, je našel oba v neprijetnem položaju. Zagrozil je Jankoviču, da mu napravi škandal. Nato ga je pozval v drugo sobo, da mu na mestu da zadoščenje. Nekoliko kasneje sta se oba vrnila iz sobe, vidno dobro razpoložena.

Malo za tem je Dusiša odpotovala z Jankovičem v Ljubljano, kjer sta ostala do konca preteklega meseca. Dusiša je potem nenadoma izginila.

Misleč, da se je vrnila k možu, je odšel Janković v Beograd in obiskal Merešlova v stanovanju v Kralja Milana ulici. Gospodinja pa mu je izjavila, da se je Merešlov izselil pred dobrim mesecem baje v Sarajevo, kjer biva tudi njegova žena. Janković je uvidel, da so ga oslepeli, in je ovačil Merešlova. V ovačbi navajala, da sta se kritičnega dne, ko ju je zalotil Merešlov, domlenila, da on (Janković) odkupi Dusišo za 50.000 Din. Takoj je izplačal 30.000 Din; ostalo vsoto je nameraval izplačati kasneje. Za nenavadno kupčijo je sedaj zoznala tudi policija, ki pa parčka še ni izsledila. V beogradskih mondenških krogih, v katerih je bila Dusiša dobro znana, je slučaj vzbudil veliko senzacijo. Nekateri znanci so Jankoviču zamerili, da ni takoj izplačal celo vsoto in naglašajo, da je Dusiša vredna več kot 50.000 dinarjev.

IZ CELJA.

— Svabčarenje. Ze večkrat so razni listi poročali, da se v našem mestu sliši na vsak korak še blažena tevtonščina. Poslušujejo se je po poleg Nemcev in nemškarjev tudi radi nekateri naši, posebno nežni spoli, ki misli, da je bolj »nobe«, če se svabčari. Svabčarenje je mnogo slišati v naših mestnih kopalniščih ob Savini, kjer se naše »frilice« prav pridno poslužujejo tevtonščine. Prizadeti bi naj biljo zadnji opomini. Obzirnosti do takih malozavednih ljudi bo enkrat konec in prišli bomo na dan z imeni. Če bo to dočimni ljuboj ali ne, je potem njih stvar.

— Oseba vest. Minister prosvete je s odlikom od dne 5. junija 1924. vpoklical na službovanje v ministristvo prosvete odd. za srednjo nastavo g. Slavko Račsa, pro. škorje na drl. realni gimnaziji v Celju.

— Oddaja tobačnih trafik je razpisana v šmartnem v R. dol. ter v Arclinu pri Voljaku.

— Vreme imamo sadnje dni zelo nestanovitno. Menjujeja se solnce in dež. Za rastlinstvo je tako vreme sicer precej ugodno, v krar pa je vinogradom in sadrnost je, da se pojavi pomoropara.

IZ MARIBORA.

— m Nesreča pri delu. Viljem Penkic v Krčevini je prišel s roko predaleč v stikalnico za sadje. Zmečkalo mu je prste. Pri nalaganju železnih travers na glavnem kolodvoru je delavec Ivanu Dreo ob rogi zdrknila 400 kg težka traversa, vsled česar je dobil težak zlom stegna. Rešitni oddelek ga je odpeljal v bolnico.

— m Zopet samonar. V torek popoldne je našel v Kamniški grapi dr. Schmiederer za cesto na drevesu obešenega vojaškega godbenika A. P. Dr. Schmiederer je odrezal vrvo obešenca in ker je slutil, da se nahaja še pri življenju, je poslal nekega slučajno mimo idočega mesarja v Maribor po rešilni oddelek. Trudu dr. Schmiedererja in pozneje je takoj na lice mesta došlega rešilnega oddelka so je posrečilo z umetnim dihanjem nesrečnega spraviti zopet k življenju, ter so ga oddali v bolnico, od koder so ga v sredo popoldne pripeljali v vojno bolnico. Kot vzrok se navaja nesrečna ljubezen. — V gozdu v Studenčih so isti dan našli obešenega letošnega dečka, ki pa je bil že mrtev. Imeli smo torej en dan kar tri samonare.

— m Prva žrtve Drave. V Studenčih pri Mariboru se je kopal na prepovedanem mestu strojevodja Rudolf Puklavce. Sredi valov ga je nenadoma zagrabil krč in izginil je pod vodo. Kljub takojšnjemu iskanju trupla niso našli. Ko je Puklavčeva žena zaznala za dogodek, je v obupu hoteli skočiti v Dravo, kar so ji kmalu preprečili. Puklavce je bil prva letošnja žrtve Drave.

Dopisi.

— Iz Krškega. Na naslov »Slovenec«, gđa. dopisnica iz Krškega. Ne malo se čudim, da pod krinko napadate mirne in poštene krške človeke in hoté blati moje poštene ime v »Slovenec«. Sami pravite, da ne bom izvedel, kdo ste, no tudi nočem! Vendar pa resnici na ljubo ugotavljam, da ste lagali, ker noben Auman ni pripravil »smoňnarje« ob sklepu volitev v Krškem. Jas sem Milan Auman, katerega poznaajo vsi kot skrajno tolerantnega, poštenega in sočnega človeka, ki se pač vadi z drugimi stvarmi, kot pa s prižiganjem in streljanjem s »smoňnarji«. Torej ste Aumane in posebno še mene po krivem napadli in, ako imate le kaj čuta v sebi, popravite krivico. Pri tej priliki naj omenim, da duševni vodja vaše stranke častiti in spoštovani g. dekan Kurent ne odobrava nemočih in izmišljenih napadov na privatne osebe, na prejšnji občinski odbor in na Občinsko branilnico v Krškem, saj se je proti g. županu Pfeifferju izrazil, da obseja vse te napade in da naj g. župan o njegovo mnenje sprejme na znanje in sporoči Krškancem. Na bom Vas tožil, niti Vas zasledoval — saj ste se danes sami nevede izdali, ali opozarjam Vas, da bodite previdni in pri poročilih objektivni. Zahtevam še enkrat, da v svojem listu priznate krivico in beležim s spočitavo, njem Milan Auman, Krško.

Izpred sodišča.

— Razne sodbe. Neki posestnik iz Most pri Ljubljani se je razsrdil nad pričo Ivanu R. pri razpravi, ki jo je imel radi poškodbe tuste lastnine, in ji zažugal: »Vse ste po krivem pričale, napadete te bom kot črna tigrat«. Obtoženec je skušal dokazati, da je tisti večer prišel še le okoli 21. zvečer domov, in je torej ni mogel žaliti. Vse tega zagovora ni mogel točno dokazati, je bil obsojen na 250 Din globe ali 5 dni zapora in mora plačati še 50 Din takse in druge stroške, tako da ga ta »špas« precej etane. — Na travniku v Mestnem logu in sicer pri spraviljanju sena je ukradel neki I. Novak, ki je bil že 6 krat radi tatvine kaznovan, Jernejcu Černetu 1500 Din vredno kolo. Imel pa je smolo in so ga kmalu izsile. diti in vtaknili zopet v luknjo. Pri obravi navli je moral tatvino priznati in je bil obsojen na 8 mesecev težke ječe. Na vprašanje predsednika, če je s sodbo zadovoljen je odgovoril povsem mirno: Saj morem biti in je odšel — Pekovski vajenec M. R. je bil nekaj časa pridn in je marljivo raz. našal po okolici razno pečivo. Kmalu pa se se je seznanil z nekim dekletom in začel po cele dneve izostajati. Ker pa se pri tem rabi več kot pri delu, je začel jemati gospodarjev denar, ki ga je tatržil za prodano pečivo. Ogojtnal je gospodarja na ta način za okroglo 1200 Din. Gospodarja pa je nalagal, da so stranke dolžne in ta jih je pridno pisal v črne bukve. Kmalu pa je prišel sleparju na sled. Zasluhl pa je to tužilo mladi tat in je pobegnil. Gospodar pa ga je zalotil na kolodvoru ravno ko se je hotel odpeljati na Sp. Stajersko in ga je izročil sodišču, ki ga je obsojilo na 1 mesec zapora. — Zaradi žaljenja orožnikov je bil obsojen posestnik France Čadež iz Hotoval v Lohki dolini. Možu je neki večer ugasnila na vozu luč in slučajno mu je prišel ravno isti čas nasproti orožnik. Ovačil ga je in moč je bil obsojen v škorifolko na 100 Din. To ga je pa tako zategotilo, da je zahrullil orožnika, da ga je po goljufiji namazil in da ga moč tlat. Obsojen je bil moč še za to neopredilnost na 100 Din globe in vse stroške.

Današnje prireditve v Ljubljani.

Kino Tivoli: »Pot k solncu«.
Kino Ljubljanski dvor: »Pisane dušice« (Anta Nlekan).

Kongres Ferijalnega Saveza v Skopju.

V starodavni prestolnici carja Dušana, v gostoljubnem Skopju, se je vršil 11. in 12. julija IV. kongres FS. Nanj je prišlo 79 delegatov iz vseh pokrajin države in zastopajo 125 podružnic s 1304 člani. Delegati iz Slovenije (25) so prišli v Skopje že jutraj 10. julija, ker so tam imeli še pred kongresom svoj pokrajinski zbor. Uprava FS, ostali delegati in gostje pa so prišli skupno ob 16. popoldne. Oblasti, kulturne organizacije in meščanstvo je napravilo ferijalcem naravnost viličastven sprejem. Sprejema so se udeležili: namestnik velikega župana skopljanske oblasti, zastopnik metropolit Varnave, komandanta III. armijske oblasti in divizionarja v Skopju, župan Skopja, inšpektor ministrstva Prosvete Obradović, vse oficirski zbor iz Skopja, predsednik »Narodne Odrabne«, starosta sokolske župe Skopje podpolkovnik Živanović, predsednik trgovske zbornice, Kolo srbskih sester, četa izvidnikov in planink itd., dalje celokupen sprejemni odbor, sestavljen iz najuglednejših meščanov ter celotna vojska godba.

Ob viličastnem pozdravljanju, prepevanju narodnih pesmi in sviranju godbe se je formirala po mestu povorka ferijalcev, gostov in meščanstva. Delegati so bili nastanjeni v bivši višji turški šoli »Ladika«, kjer so jim skopljanski ferijalci pripravili prav udobna in snažna prenočišča.

Svečana otvoritvena seja.

Naslednji dan ob 9. je otvoril predsednik FS prof. Dušan Knežević v dvorani »Prosvetnega doma« svečano otvoritveno seja. S svojo prisotnostjo so pooblastili kongres: Nj. Sv. metropolit Varnava, komandant divizije general Vojislav Nikolajević, prosvetni inšpektor g. Dragomir Obradović, zastopnik velikega župana g. Ljuba Tadić, župan Skopja g. Sapundžić, profesorji, učitelji, dijaštvo in meščani.

Ponajbolje se s prošlostjo, zrimo v bodočnost.

Prav tako je imel krasen otvoritveni govor, poln prodorne življenja zahtevajoč ferijalna misli. Med drugim je izjavil: Nam ferijalcem se lahko, in to po pravi, ugovarja, da omladina ni vsa pod našo zastavo. Mi sami vemo to in žal nam je zanj. Mnogo je še mladine, ki je vse preveč zaljubljena v prošlost svojega plemena in bi to prošlost najraje okamenila za večno. V Beogradu pa v Zagrebu in Ljubljani dobite tudi med mladino take, ki izpodbičajo novo premenjeno stanje, ki se ne morejo pomiriti s sedanjostjo in se solze za starimi grbi in zastavami. Tudi nam ferijalcem, prav vsem, so draga ta stara znamenja, tudi mi ljubimo našo skupno prošlost, polno težkih narodnih nesreč in herojskega junastva. Na tako prošlost se lahko in z vsem pravom ponajbolje. Zato pa še ni treba, da odklanjamo skupno bodočnost. Prošlost, ona nam je vsega spoštovanja vredna stanka, dajamo ji dolžno počaščenje ob vsaki priliki, a svojo pažnjo posvetimo mlademu bilju, ki je nastavilo svojo sočno, mlado rast. Ne smemo biti podobni materi, ki iz tuge za umrliimi roditelji pusti nenadodeno umreti svoje dete. V spoštovanju prošlosti in gledajoč s polno vero v bodočnost, vzemimo za geslo besede pesnika: Razumeš prošlost in ne žalostiš za njo, vzdržati sedanjost in iti za tem, da jo izboljšamo, gojiti up v bodočnost in pripravljati jo: to je zakon modrim možem in dobrotvornim ustanovam.

Kulturni delavci iz Slovenije, ne zabite Južno Srbijo!

Inšpektor g. Obradović prinaša ferijalcem iskren pozdrav. Opominja jih na historično vlogo sedanje generacije, naglašja, da so naša starejša pokolenja s krvjo in kostmi napolnila našo zemljo in da je vendar treba dovršiti vse njihove tradicije, kakor to zahteva čas. — Nj. Južna Srbija sama zakrivila svoje kulturne in ekonomske zaostalosti, to je le teška posledica politične izolacije turškega robovanja, kakor je zamislila jugoslovenski čut v Hrvatski in Sloveniji posledica habzburške prakse: divide et impera! Kulturno zaostali jug prosijo pomoči iz krajev, ki so v tem pogledu na boljšem. Kulturni delavci iz Slovenije, ne pozabite Južno Srbijo! Čeprav je Jugoslavija tako obširna in je v njej toliko verskih in drugih razlik, vendar nas medsebojno poznavanje izpriča, da smo vsi mi bratje istih misli in enakega narodnega čustva, da smo Jugoslovenci. Zato, omladina, upoznavaj svojo domovino. Govor je bil sprejet z burnim odobravanjem.

Nad strastjo vere in pomena strpljivosti! Tako govori naroden svečenik!

Pozdravni govor g. metropolita Varnave je predvsem Slovincem pokazal v narodnem oziru ogromen prepad med pravoslavno in našo katoliško duhovščino. »Dragi bratje, naša nada budočnosti! Srečen sem, da vidim v zgodovinskem mestu Skopje zbrano omladino iz vse države in da jo družijo ferijalna misel. Omladina našega slovenskega plemena, našega troimenega naroda, igra v njegovi historiji veliko vlogo.

go. Vse, kar se je godilo na Kosovu, preko Kosova, pred in po Kosovu, v vsem je bila zdrav mladina. Ferijalni Savez, kakor ga razumem jaz, ima vzvišen cilj: da v potovanju po naši državi veče duše in srca našega plemena in da obenem njim, ki omladini sledijo, pokaže, da med nami ni prirodne podvojenosti, da smo en in isti narod s tremi imeni, duša in srce pa sta eno in isto nam vsem. Onj stari, ki so s pomočjo omladine ustvarili to našo edinstveno državo, naj jo čuvajo, omladina, tvoja naloga pa je, da daš tej državi še kulturno edinstvo, ki ga doslej nimamo mogli upostaviti zavoljo razlike v kulturnih in verskih prilikah. Naše oblasti morajo pomagati naši ferijalni organizaciji, kajti uverjen sam, da igra Ferijalni Savez veliko vlogo v duhovnem ujedinjanju našega naroda, da bo ustvaril trden temelj naši državi, po čemer tako krepene vsi, ki so ji priporili politično svobodo. Naj se izvrše iz našega naroda vse ono gnilo in trilo, kar zaprečava naše popolno ujedinjenje. Drago mi je, da stoji Ferijalni Savez nad vsemi strastimi strankarskega, verskega in plemenskega značaja v gorkem dihu strpljivosti. Z omladino te vrste smo vsi Jugoslovenci pripravljeni žrtvovati se za našo lepo domovino. Ni pa potrebno, darovati domovini kri, ker s krvjo se pridobiva, a se s krvjo tudi izgublja. Treba pa je, da liže iz srea v srea duhovna kri, da nas ona dovede do duhovnega edinstva, ki nam je od vsega najdražje. To nas bo tudi usposobilo, da bomo stali trdno zlasti v teh naših krajih, ki čuvajo v sebi dragoceno spomeniko še iz doba, ko so Dušan Sinji in drugi ustvarjali tu močno srbsko državo. Naša omladina je, ki bo ustvarila edinstvo države, in zato bo to edinstvo tako, kakor bo vzgojena omladina. Pozdravljam Te, omladina, naša nada v bodočnosti, in Ti želim iz vse duše uspeh pri Tvojem delu ter Ti občasno pomagal nas starejših, ki Te bomo vedno podpirali z našimi izkustvi ter v materijelnem in moralnem pogledu. Naj Te spremlja, omladina, božji blagoslov na Tvojem potu in Te privede do uspeha v Tvojem delu!

Burno, dolgotrajno ploskanje je sledilo tem odličnim in iskrenim govorom. Besedam visokega pravoslavnega svečenika. Na slovenskih delegatih, ki jih pri njih narodnem delu vsepovedno spremlja namesto blagoslova prokletstvo slovenske duhovščine, je nehoti ostalo mnenje, da zasluži pravoslavnih svečenik več spoštovanja in več ljubezni slovenske nacionalne omladine, kakor pa verska nestrpnost in internacionalni črni klerikalizem lastne slovenske duhovščine.

Visokosolec France Mikolčić pozdravlja kongres v imenu organizacije izvidnikov in planink, kot najmlajše generacije, ki stopa v eni vrsti s temi, ki pripravljajo popolno narodno edinstvo. Želi kongresu mnogo uspeha in izraža željo izvidnikov in planink, da stopijo v najbolje odnose z FS.

Visokosolec Jože Kregar pozdravlja kongres v imenu slovenskih ferijalcev. Slovenska omladina je danes prvič oficielno v lepem Skopju, kamor je na poziv Uprave FS, z največjim veseljem odšla. Danes se prvič dogaja, da govori v staroslavni Dušanovi prestolnici Slovinci v slovenskem jeziku. Odkar smo Slovinci zapustili azijske stepe in rusko Volgo ter odšli v najrazličnejše dele Evrope, vsako plemo zase in ločeno ustvarjati svojo zgodovino, se danes prvič vrši tu v Južni Srbiji skupen sestanek ločenih bratov treh jugoslovenskih plemen, zavračajoč dosedaj način ločenega nacionalnega političnega življenja in manifestirajo zahtevo po skupni domovini in skupnem vladarju za vse večne čase. Pri arjenju narodne solidarnosti ima slovenski ferijalec mnogokrat opravka z demagogi, ki se izogibajo stikov s Srbijo in osebno z Južno Srbijo, češ da je balkanska, macedonska, arnavtaka. Kdor pozna historijo, to težko historijo Južne Srbije in ve, da ustvarja napredek le svoboda, ki je pa srbski jug ni poznal do pred par leti, ta bo sedanje stanje upravičil kot po sebi umerno. In kdor ima kaj dobre volje in pravega slovenskega čuta, bo šel takoj popravljati to kulturno in gospodarsko zaostalost Južne Srbije, ne sprašujoč pri tem, kdo je za krivil, ampak komu je bila prisojena. Mi hojemo živeti skupno, skupno in enako, izenačujoč po vsej državi prilike, povsod z enako ljubeznijo. Tu pred svim gradom carja Dušana, v bližini tolikih znamenitih spomenikov srbske prošlosti, v bližini ravne Kosova, ki je napojeno junaške krvi in pobeljeno belih junaških kosti, pred temi večnimi prikami bojev za svobodo Srbov in ostalih Jugoslovenov izjavlja slovenska omladina, da je drugačni misli od domačih demagogov, da ve, da se da sodelovati skupno z brati Hrvati in Srbi za skupno domovino in skupno srečo vseh od Triglava do Soluna, da hoče sodelovati na narodnem edinstvu, na isenšanju kulturnih in gospodarskih prilik cele Jugoslavije. Vse ona navihala, ki nam jo je napravilo robovanje v Avstriji, Madžarski in Turčiji in mora postati neškodljiva pri našem delu. Unleti moramo vse škodljive tradicije prošlosti, manjše enostavno zavreči, globlje ukoreninjenost strpljivo pozabljati, iti za tem, da ostane čisto le to, kar je slovenskega, torej pri gradbi naše kulture edino uporabnega. Živelo carsko Skopje, živelo Južna Srbija, živelo svobodna država vseh Slovincov, Hrvatov in Srbov, živeli njen dični vladar Aleksander.

Govornik pozdravlja dalje ferijalni kongres tudi v imenu jugoslovenske narodne omladine, združene v Centralnem tajnistvu. Ta je dala iz svojih vrst odlične pokrete ferijalne misli, s simpatijami spremlja razvoj FS in mu želi mnogo uspeha.

Tudi Jugoslovensko napredno akademsko društvo »Jadrani« pošilja kongresu pozdrave.

Visokosolec Radovanović iznaša delo FS, podružnice na beogradski univerzi, naglašja njeno prosvetno akcijo v Južni Srbiji, kamor pošilja časopise in ustvarja tam knjižnice in čitalnice. Pozivlja vse ferijalce na to stran ferijalnega udejstvovanja.

Visokosolec Sertić pozdravlja kongres v imenu zagrebške univerzitetne podružnice in se zahvaljuje Skopju za svečan in gostoljuben sprejem.

Kongres je odposlal Nj. V. kralju in častnemu predsedniku Ferijalnega Saveza prestolonasledniku Petru Brzozavju pozdrave, prav tako tudi ministru prosvete Svetozaru Pribiševiću in ministru prometa dr. Svetislavu Popoviću.

Popoldne je prišel kongres s pravim

predne omladine, združene v Centralnem tajnistvu. Ta je dala iz svojih vrst odlične pokrete ferijalne misli, s simpatijami spremlja razvoj FS in mu želi mnogo uspeha.

Tudi Jugoslovensko napredno akademsko društvo »Jadrani« pošilja kongresu pozdrave.

Visokosolec Radovanović iznaša delo FS, podružnice na beogradski univerzi, naglašja njeno prosvetno akcijo v Južni Srbiji, kamor pošilja časopise in ustvarja tam knjižnice in čitalnice. Pozivlja vse ferijalce na to stran ferijalnega udejstvovanja.

Visokosolec Sertić pozdravlja kongres v imenu zagrebške univerzitetne podružnice in se zahvaljuje Skopju za svečan in gostoljuben sprejem.

Kongres je odposlal Nj. V. kralju in častnemu predsedniku Ferijalnega Saveza prestolonasledniku Petru Brzozavju pozdrave, prav tako tudi ministru prosvete Svetozaru Pribiševiću in ministru prometa dr. Svetislavu Popoviću.

Popoldne je prišel kongres s pravim

Gospodarstvo.

O gospodarskem položaju Jugoslavije.

Švicarska »Neue Zürcher Zeitung« prinaša iz Beograda dopis o političnem in gospodarskem položaju naše države. O drugem poroča tole:

O gospodarskem položaju Jugoslavije bi se dalo povedati mnogo in sicer predvse mrazveseljivega. Dežela se konsolidira počasi pa stalno. Ne glede na malenkostna premikanja stoji dinar vedno višje kakor prejšnja leta. Kakor je rekel pred kratkim fin. minister dr. Stojadinović, so vzroki za polaganost dvigane dinarskega tečaja v množeni izvoz l. 1923, pospešen z znižanimi carinsko-tarifinimi stavki, z zboljšanimi transportnimi sredstvi in s pomnoženim produktijo. Izvoz je bil lani za približno 5 milijard dinarjev večji kakor leta 1922, kajti je znašala izvozna svota 3685 milijard, lani pa 8480 milijard dinarjev. Drugi glavni vzrok za dvigavanje dinarja je v zboljšanim fin. položaju države, ker so se mogli državni izdatki kriti z rednimi dohodki. J. januarja 1923 so znašali dohodki 580 milijonov dinarjev, v decembru 920 milijonov. Tretji vzrok je v deflacijski politiki, katero fin. minister konsekventno izvaja sporazumno z Narodno banko. Obtok bankovcev se je tako počasi znižal. Oktobra lani je znašal 6 milijard letos je padel pod 5,5 milijard. Take odredbe vodijo sigurno k saniranju gospodarskih razmer v deželi kljub trenutni kreditni krizi...

Taka tuja poročila zvené na naše uho zelo vzpodbudljivo. Še toliko bolj, ker so Švicarji trezni in preudarni opazovalci razmer tu ali tam. Tuje torej vidi gospodarski napredek v državi in pravi, da bi se dalo povedati mnogo in sicer razveseljivega. Kljub vsemu političnemu vrvenju in drvenju gre gospodarska stvar vendar kvišku k napredku — kašen bi že bil danes ta gospodarski napredek, ako bi ga spremljala pametna notranja politika in bi prenehala klerikalno-radičevsko razdiranje. Z gospodarskim napredovanjem moramo vreči ob tla vsa proti rodu in miru naperjena stremjenja. Petem bodo poročila o naši državi lahko s političnega in gospodarskega stališča nadvse razveseljiva.

Za decentralizacijo bolniškega zavarovanja.

Obštinski odbor v Kranju je sprejel tole resolucijo za decentralizacijo bolniškega in nezgodnega zavarovanja.

Iz dosedanjega poslovanja Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani je povsem jasno razvidno, da je centralizacija bolniškega in nezgodnega zavarovanja v enem samem zavodu za celo Slovenijo neuporabna. Tudi delitev tega urada na dva okrožna urada za mariborsko in ljubljansko oblast ne bo dosegla svojega namena, namreč, da bi se na upravi mogli udeleževati tudi lokalni faktorji, ter da bi bodisi delodajalec bodisi delojemalec prišel najkrajšim potom do potrebnih informacij o odnosu do davca.

Povod za večino teh pritožb daje dejstvo, da je poslovalnicam urada odvzeta vsaka samostojnost in so vse odločbe pri državi okrožnemu, odnosno osrednjemu uradu, ki zbog preobsežnega okolja in prevelikega števila zavarovancev ne moreta posloovati s tisto točnostjo, ki bi bila v korist prizadetim strankam, posebno v korist zavarovancev.

Za informacije glede prijavljenih in odjavljenih članov, za vpogled v kataster in v plačilne imenike, za kontrolo pravičnosti predpisov se je treba voziti v Ljubljano, kar je združeno z velikimi stroški in zamudami, na pismena vprašanja pa se mora čakati tako, da postanejo poljsnala že brezpredmetna. Za izplačevanje hranarine, podpore in pogrebne so v § 51 zakona o zavarovanju delavcev predpisani kratki roki, katerih pa se okoliščine ne držijo in se jih pri sedanjem ustroju zavarovalnice ne more držati. V slučaju regresa pa mora čakati zavarovalec na podporo celo pol leta in več, dokler ni končno regresno postopanje

delom. Vse zborovanje je poteklo v najlepšem redu. Za novega predsednika Ferijalnemu Savezu je izvoljen dosedanj sekretar visokosolec Miodrag Nikolić.

V nedeljo se vsi delegati napravili izlet na Kosovo, pri čemer sta jim šli železniška uprava in vojaška oblast s transportnimi sredstvi kolikor mogoče na roko. Ferijalci so obiskali znamenit grob sultana Murata, takozvano »Muratovo tulbo«, ki ga je od leta 1889 čuva in oskrbuje ona in ista turška rodbina. Obiskali so na vrhu grška stojišči spomenik, postavljen od vojaških oblasti in prebivalcev Pristine v spomin vsem padlim junakom. Tu se bo pozneje postavilo velik Kosovski hram. Malo od nje ga stoji Garmistan, spominski grob dveh odličnih turških praporščakov, ki sta kot prva padla v kosovski bitki. Ferijalci so obiskali tudi Pristino in samostan Gračanico, kjer je bilo prve dve leti hranjeno truplo cara Lazara.

Zvečer se so odpravili ferijalci proti Skopju in nato domov, nesoč s seboj najlepše spomine iz lepe in zgodovinske znamenite Južne Srbije.

in tako ostane delavec brez podpore ravno med boleznijo, k bi je najbolj potreboval. Vzrok je iskati vedno v tem, da okrožnemu uradu zaradi prevelike oddaljenosti manjka osebni stik s člani in so posredovanja ugotovitve in obravnave, ki se morajo vršiti pismenim potom preko poslovalnice zelo muhe.

Z ozirom na razvoj industrije, trgovino in obrt v Sloveniji, ki se ne koncentriira — kakor drugod v državi — samo v bližini velikih mest, temveč je razprostrta po vseh krajih, je neobhodno potrebno, da se ustanove manjši, toda svojemu namenu odgovarjajoči okrožni uradi.

Večina okrožnih uradov, katerih je 22 v državi šteje po večini od 5 do 15 tisoč članov, med tem ko šteje okrožni urad v Ljubljani okrog 80.000 članov. Po tem prav. eu vpostajajo število članov ter prometne razmere ustanovitvi bi bilo za Gorenjsko tj. za središči poklavarstvi Kranj in Radovljica poseben okrožni urad s sedežem v Kranju, ki bi štel po primerni sezakrožitvi okrog 12.000 članov in bi povsem ustrežal svojem namenu.

Izkušnja dejanske uči in strokovnjaki te poročajo, da okrožni urad s 10 do 15 tisoč člani posluje najučinkoviteje in najtočnejše in so edino možni ustrežati vsem zahtevam, ki jih nanje stavi na eni strani ored. nji urad na drugi strani pa članstvo in delodajalec.

Okrožni urad v Kranju naj bi imel svoje ekspoziture v Škofjeloči, Trzinu, Radovljici in Jesenju in bi tako razdelitev nedvomno ugodno vplivala in zadovoljila bodisi član bodisi delodajalec.

Zahteva po ustanovitvi samostojnega okrožnega urada v Kranju je torej povsem utemeljena in pa tudi nujna, ker je delitev okrožnega urada v Ljubljani že predvidena in se povodom te delitve decentralizacija lahko najenostavnejše izvede, nekarvno dosedanj višini prispevkov, ki se ne smejo nikakor zvišati, temveč je stremeti za tem, da se znižajo.

★ ★ ★

—g Tržne cene v Mariboru, Goveje mesto I. Din 25—27, II. Din 22—24, III. 19—21; Jek 23, vampi 11, pljuča 12, ledvice 24; teletina I. 25—28, II. 19—24, jeta 20, pljuča 15; svinjina: prašičje meso 22,50—25, salo 32,50—34, črevesna mast 20—25, pljuča 12,50—14, jeta 14—15, ledvice 25—27,50, glava 20—30, slanina sveža 30, mast 32,50—37, prekajeno meso 31—34; kozličji komad 60—100; piščanci majhni kom 17, večji kom. 25; kokoši 37,50—50; raze 46, gosi 65; 1 l mleka 3—3,50, smetana 12—16, surovo maslo kg 42, enofalski sir 150; polemeletalski sir 70; trapistovski sir 30—35, parmanzan 150; jajca 1,25—1,50; kruh bel, kg 6, črn 5, črešnje 6—12, jabolka II. 15, III. 12; 1 kg marelice 25—30, bruske II. 15, III. 10 eitrone kom. —50—3—, oranže 1—3,50, kava I. 70—75, II. 40—50 sladkor v prahu 22, kristal 18,50, v kockah 22, moka št. 1 5,75, št. 2 5, št. 3 4,50, št. 4: koruzna moka kg 3,50, ajdova moka »1 5, »2 7; solata, glavna 1—1,50, anđevija —50—1—, zelje glavna 1—3, karfijska 5—12, kumare 1—4, grah kupček 1, krompir 1,50—6.

—g Vinarstvo je naslov knjige, ki je izdal vinarški strokovnjak prof. Ivan Rittig v nakladi Bibliografskega zavoda v Zagrebu, Gunduličeva ul. 20, cena 55 Din. Knjiga zajema iz globokih praktičnih izkušenj prof. Rittiga ter iz obširne strokovne literature. Delo je svoje vrste in najboljši prispevek k proučevanju vinarstva, ki ga je doslej dala toraževna jugoslovenska strokovna literatura.

—g Rassegna Economice Commerciali Italio-Jugoslavia. V najnovejši številki te milanske gospodarsko-financijske revije nahajamo članke o jugoslovenskih finančnih, o vinskih produktih v Italiji, o gospodarskem položaju v Jugoslaviji, o direktni prosi Ljubljana-mestre, ki jo zagovarja tajnik trgovske zbornice v Gorli, dr. Sturinič, nadalje članek o zunanjih trgovini Italije, o jugoslovenskih bankah v l. 1923. Razven tega prinaša številka bogate beležke informativnega značaja. Na ovojih številna reklama italijanskih in jugoslovenskih tvrdk.

—g Oglasi. (Podatki pri trg. zbornici v Ljubljani.) — Pradaja sena. Intendant. 71.490 kg sena na javni dražbi. — Dobava potrebnih za postaje. Pri ravateljstvu drž. železnice v Subotici se vrši 6. avgusta ofertalna licitacija glede dobave raznih potrebnih za postaje (emirsko platno, čistilna pomada in steni). — Dobava govin. Jermenov. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 5. aprila tl. ofertalna licitacija glede dobave jermenov za transmisije itd. — Dobava bukovnega oglja. (Podatki pri direktni drž. železnici). Direkcija drž. železnice v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na 5. avgusta za dobavo 100 ton bukovnega og-

lja. — Dobava dinamita. Direkcija držav. železnice v Ljubljani razpisuje dobavo 3600 kg dinamita. — Dobava železne žice. Direkcija drž. železnice v Ljubljani razpisuje dobavo: 100 kg železne žice št. 31, 200 kg železne žice št. 42, 200 kg železne žice št. 46, 300 kg železne žice št. 55 in 300 kg železne žice št. 76.

—g Švedski volesjem Edini od države pooblaščen sejem v Švedski se vrši v Gotenbргу od 4. do 16. avgusta.

—g Novosadska blagovna borza 17. ju. lja. Na produktini borzi notirajo: Pšenica stara, 355, nova 315—320, koruza stara 250—255 moka baza 300, 480—500, »2 455—490 »2 440—445, »2 385—390, »2 350—365 »2 300—310, otrobi 185. Celokupni promet 77 vagonov. Tendence neizpremenjena.

—g Pregled in maleinizacija konj, ki so namenjeni za izvoz v inozemstvo. Po naš. redbi ministrstva za poljedelstvo in vode morajo biti odesli naprej vel enokopitarji konji, merzi, muje in osli), ki so namenjeni za izvoz v inozemstvo, predno se vstopijo v železniške vozove (brodove) prededani in maleinizirani (odseni polkusi) po veterinarju, ki je odrejen za pregled živali na vstoparjanju na dotični železniški (brodarski) postaji. Vsak izvornikar je dolžan, pristojnega veterinarja pravčasno in sicer najmanj 24 ur prej obvestiti, da ta izvrši potreben pregled in maleinizacijo. Tozade. ven razglas izide v »Uradnem listu«.

Drobiž.

— O Amoritih. Amorit, kanaanško ple. me, se se pojavljali v starem testamentu kot starovalci svete dežele. Glavno mesto tega znamenitega naroda je sedaj izkopali feholovski arheolog prof. F. Hrozný, ki je organiziral prve večje izkopnine v Havranu. Hrozný, ki je raziskoval hitetke ba. sedilo v Bogas Kju, je začel kopati na me. vju Šejk Saada, ki leži 50 km severno Ba. raja. Tam se je nahajal kolosalen babilonski lev v hitetkem slogu in monolit, ki nosi ime faraona Ramfesa II. Domneva, da se tu nahajajo še druge starine, se je obistinilo. Na vrhu razvalin šej Saada stoji zapuščeno islamsko svetišče, ki je v resnici stara babilonska iz časa Sasanidov. Izkopnine so do. karale, da se je zgradilo svetišče na razvalinah grškega templja, ki se je zopet zgradil na razvalinah še starejšega amoritskega svetišča. Monolit faraona Ramfesa je v zvezi s tem svetiščem. Ko so ga popolnoma odkopali, so našli na njegovem spodnjem delu napis, ki vsebuje posvetitev faraona boma Amoritov: »Arkan Severa. Brez dvo. ma je zgradil »Egiptovski vladar spomenik na čast boga svojega amoritskega zavezal. ka, je stopal z južne Sirije proti severu, da zavzame kraljestvo Hetitov. Pod svetiščem leži veliko poslopje, ki je zgrajeno iz mo. gočnih, pravilno obdelanih babilonskih stropov. Prof. Hrozný misli, da predstavlja ta izkopnina palačo amoritskih kraljev iz Ba. šana. Za palačo je značilno, da je tlakovana z opako babilonskega izvora. To je dokaz, da je mesto Bašan stalo v zvezi na rano z Egiptom, marveč tudi s Kaldjejo. Pod palačo je Hrozný odkril zidnice, v katerih je našel košare semitega žita. Mikroskopska preiskava žita bo natančno določila vrsto žita. Ki je pred tri tisoč leti rastle po teh pokrajinah. Pod palačo so odkrili 3 kameti. te grobove, v katerih so našli samo 1 pečat s liko ribe. Ostanke skulptur, ki se nahajajo v bližini, očitujejo hititski slog. Radi tega sklepajo, da na nea Amorit vplivati Hetiti in Babilonci. Amoritiska pisava pa dokazuje vpliv Hebrejcev.

— Zopet umor prostitutke v Gradcu. Pred kratkim smo poročali o umoru prostitutke Friede Strobl v Gradcu. V ponedeljek je bila zopet umorjena neka prostitutka, za katero se je kasneje ugotovilo, da je Fran. ciška Malik, rojena leta 1902. Našli so jo mrtvo ležati v žitnem polju med pivovarno Reininghaus in židovskim pokopališčem. Nesrečnica je dobila sunek v srce in tri sunke v trebuh in morala ležati še več dni na polju, kajti njenege obraba ni bilo mogoče spoznati. Malikova je bila očitno po seksualnem občevanju od dosežaj neznanca, za storilca umorjena. Umor, ki je silno razburil grško prebivalstvo je zavit v mist. 30. tomo in policija kljub marljivemu sledenovanju še ni odkrila morilca. Arhetrah je bilo več oseb, ki so imele intimnej. se stike s Malikovo in so osumljene umora. Arhetrah je bil tudi neki Jelen, ki je baje iz Slovenije in zoper česar govore vse ind. cie, Jelen trdi da je prišel Še 8. julija v Gradcu, dočim je bila Malikova že popreje umorjena. Policija se je v zaveri Jelen obr. nila na ljubljansko in mariborsko policijo, da se ugotovi, kdaj je Jelen prišel v Gradcu.

— Oddelek za spolnolbolne otroke so otvorili te dni v otroškem zavetlišču v Währingu. Pri otvoritvi je prof. Tandler naglašal, da je storjena vse, kar se spleh da storiti po sedanjem stanju vde v vrhu, da se otroci, sprejeti v ta oddelek, odra. vijo. V novoodprt oddelek so spravili tak. koj 104 bolne otroke.

— Koliko pisem se izgubi v Zedinjenih državah. Ameriško poštno ravateljstvo naznanja, da je 8. meseca januarja pov. prečno na dan 134.615 pisem v takovani urad »mrtvih pisem«, torej povprečno 3.500.000 izgubljenih pisem na mesec in 42 milijonov na leto. Ogromno je tudi število paketov, ki romajo v omenjeni urad in njihova vrednost se čeni na 500.000 dolar. jev. Amerika je velikopotezna tudi v svojih napakah.

— Polet okoli sveta. — Prihod letalca na Dunaj. V nedeljo popoldne so pristali ameriški letalci na svojem poletu okoli sveta. v Asperu pri Dunaju. Številna publika je pričelala junaškim letalcem vinarne ovacije. Včeraj jutraj so letalci nadaljevali s poletom. Imajo preleteti zadnje, peto etapo, ki je ena najtežjih. Naslednje pristajališče je Pariz.

— London šteje 734 milijonov prebival. stva. Po londonski stanovnjaški statistiki je znašalo prebivalstvo Londona lani 734 milijonov. Leta 1862. ni štel London še ni. ti 1 milijona prebivalcev.

Fedor Ljubov:

Materina žrtev.

(Dalje.)

Tisto svetlo, kar je očividno hotel ustvariti nekoč arhitekt, je bilo izginilo. Stebri so stali neizprosno in neizprosni, ko je luna obsijala z blede svetlobo fasado in je naju porinila val množice, da sva stopila končno po dobri uri čakanja v snegu na stopnišče prefekture, kjer so baje delili, kakor je brala Olga Mihajlovna v »Rdečih Novinah«, zdravila v tuji sili.

Nisva si bila še na jasnem, kakšna žrtev naju čaka v tem položaju za pol grama kinina. Na boljševiškem stopnišču je nama postalo zelo čudno pri sru. Čisto fizično, vsaj meni! Kako je bilo z Olgo Mihajlovno, tega tudi danes še ne vem ... ne bom vedel nikoli, kajti nesrečnica mi izgovorila niti besedice.

Veža je bila zakurjena. Moje, samo še mraza vajeno telo je revoltiralo.

Toda nisem klonil duha. Saj sem moral pomagati Olgi Mihajlovni, da bi se ne zgrudila, predno doseže svoj cilj, in tako sem jo nesel po velikih stopnicah tja do prvega nadstropja.

K sreči je stala tam poleg glavnih vrat pozabljena klop. Tu sem posadil kneginjo in sem videl kakor skozi lunatično kopreno sliko, premikajočo se kakor v kaleidoskopu.

Videl sem vse le v obrisih in nisem mogel dobro razločiti. Kajti za razločevanje so mi manjkale potrebne kalorije. Rdeči gardisti s puškami in nasajenimi bajoneti. Uradniki, noseči znani znak sovjetov, gospodje in dame, moški in ženske, general v carski uniformi z izstreljenim očesom, ki je prodajal na stopnicah »Rdeče Novine«.

Končno sem se iznova zavedel, da sem tu z gotovim namenom, in kakor iz daljave me je obsila misel na bolnega Dimitrija Karloviča in dejal sem sam pri sebi, da bi utegnila biti stvar nujna.

Na slepo srečo sem zgrabil torej nekoga gardista, ki je korakal uprav mimo, za rokav njegove vojaške suknje in sem zakričal:

»Gospa potrebuje kinina, tovariš!«
Vojak je bil širokega obraza. Predstavljala je tisti prostodušni kmetijski tip, ki ga srečate tako pogosto v neskončnih ravninah Velikorusije, zlasti na v okolici Moskve.

Namignil mi je, naj mu sledim, in potegnil sem Olgo Mihajlovno za seboj navzgor.

Vendar ne bo ta čas umrla, sem pomislil.

Toda moja bojazen je bila absolutno neutemeljena, kajti Olga Mihajlovna je šla za rdečim gardistom, kakor se mi je zdelo, pokonci in s čudovito trdnim sklepom.

Ker je vojak držal puško z nasajenim bajonetom pred seboj, si je z lahko prerival pot.

Ljudski komisar, ki je delil medikamente, je bil Vakaralovskij.

»Ime mi ne pove ničesar ...«
»Verjamem. Tudi meni prvotno ni pomenilo prav nič, ker sem izrazil svojo prošnjo v imenu Olge Mihajlovne brez obotavljanja, da celo z gotovim akcentom nujnosti, če se še prav spominjam.«

V kateri kategoriji figurirate? — me je vprašal Vakaralovskij.

V tretji, sem odgovoril. Spadam med duševne delavce, sem namreč Kukurinov, pianist.

Nepreviden sem bil. Toda pri najboljši volji nisem mogel drugače. Vsekakor je moralo biti v mojih besedah nekaj ostrega proti Vakaralovskemu. Bil sem namreč prepričan, da nima niti pojma o moji eksistenci, dasi je bilo prejšnje čase ... nazval sem jih nekoč boljše, zakaj še vedno sem bil navdušen pristaša evangelija o emancipaciji proletariata.

»Še vedno?«
Da, še vedno ... dasi torej ni bilo prejšnje čase nikjer v Rusiji časopisa, ki bi ne bil imenoval mojega imena vsaj enkrat na teden.

Zmotil sem se bil. Vakaralovskij me je poznal, kakor se je kmalu izkazalo. Da boste lažje razumeli, kar sledi,

moram še pripomniti, da je bil ostuden kakor vzhodno - afriški pavijan. Vstal je od mize, hodil z dolgimi koraki po dobro zakurjeni sobi sem in tja in gugajoči trebušnik je bil tem neprijetnejši, čim bolj je moral človek misliti na lačne, ki so zunaj na stopnicah nestrno pričakovali normirane količine zdravil.

Potrudit se hočem. Morebiti se mi posreči natančneje opisati tega človeka, v čigar rokah je bila usoda Olge Mihajlovne in malega Dimitrija Karloviča. Imel je krive noge, ki pri njegovi rasi niso redke. Na višjem trebuhu je počivalo prekratko telo z nadušljivimi prsi, tako da je moral Vakaralovskij po vsakem tretjem koraku loviti sapo, kakor karp, ki ga vlečejo v mreži na suho. Vseskozi s pegami pokrit obraz, ki je sedel obenem z glavo, pokrito z rdečimi ščetinami, kakor prilepljen na golšastem vratu, je spajal menda v vodeno modrih očeh in neprestano premlevajočih ustih neobhodno pohočnost s tisto brutalnostjo, ki je potrebna za striktno izvajanje razdelitve človeških živelcev na štiri kategorije.

Nataknil je ščipalnik na močno zakrivljen in pohočen nos ter me motril nekaj časa, rekoč: Radi bi torej pol grama kinina, Peter Pavlovič?

Dasi so me te zaupne besede iz ust ljudskega komisarja razkačile, se ni zganila pri misli na Olgo Mihajlovno in

malega Dimitrija Karloviča na mojem obrazu nobena mišica.

V tonu pokornosti, ki sem se ga bil privadil že v carističnih krogih, sem dejal mirno:

Da, gospod komisar, prosim pol grama kinina za mrlično dete. Tu je sprječevalo doktorja Potapova, ki potrjuje neobhodnost te prošnje.

S temi besedami sem vzel zdravniški recept iz rok Olge Mihajlovne, ki je stala drhteč poleg mene, in sem ga ponudil Vakaralovskemu.

Zdelo se je, da se hoče zabavati. Niti ozrl se ni po majhnem lističu, marveč se je prijel z desnico za bakrenordečo bradico, jo pogledal in spregovoril kakor človek, ki ves zadovoljen prebavlja:

Zelo dobro vas poznam, Peter Pavlovič, kajti nudil ste mi nepozabni užitek.

Mislil, če bi bil pogledal v hipu, ko je Vakaralovskij govoril te besede, v zrcalo, da bi se mi lastni obraz ne zdel posebno duhoviti. Tako začuden in presenečen sem bil v resnici.

Vam nepozabne trenutke, gospod ljudski komisar? sem zaecljal.

In Vakaralovskij je nadaljeval.
(Dalje)

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMSEK.
Odgovorni urednik:
VALENTIN KOPITAR.

Nove nakupne in prodajne možnosti

Vam nudi

2440

mednarodni dunavski semenj v Bratislavi

od 23. avgusta do 2. septembra 1924.

Opekarniški mojster

se išče za takojšnji nastop v velike parno opekarno. Reflektanti, kateri so v izdelavi zarezanih strešnih opek in v to stroko spadajočih del najbolje izvežbani, imajo prednost. Ponudbe je poslati pod: »Parna opekarna« na Aloma Company, Ljubljana. 4623

Zobozdravnik

4676

dr. Ivan Oblak

Miklošičeva cesta (Vzajemna posojilnica)

ne ordinira od 21. julija do 7. avgusta

Tovarna lončenih peči v Jugoslaviji išče samostojnega, v tej stroki izvežbanega

obratovodjo

kateri mora imeti veliko izkušnjo pri kaluparstvu (modeliranju), obratitvi (Formen) in znati pravilno žgati. Ponudbe z navedbo plače in sedanje službovanje poslati je pod »Tovarna peči« na Aloma Company, Ljubljana. 4624

Tonček,
toliko Ti rečem, kupaj pri
A. Šinkovec nasl.
R. SOSS, Ljubljana, Mesni trg 19.
zase, za ženo in deco, pa boš
solidno postrežen.

Hiša

z dobro idočo trgovino, pri farni cerkvi, se radi rodbinskih razmer
proda za 175.000 dinarjev.
Ponudbe pod »Zlata jama 4666«
na upravo Slov. Naroda.

Edino 36 TAV
JUHAN
nadomestilo
in prekosni
okus in rednost
mesa v hrani.

„Color“
najboljša, neškodljiva BAR-
VA ZA LASE.
Glavna zaloga drogerija A.
KANC, Ljubljana. — Raz-
pošilja tudi po pošti. 2922

SAMO
pravi pateti-
rani Maršnerovi
šumeči limonad-
ni bonboni so
najboljši za žejo,
dobijo se povsod.

Tovarniška zaloga
Josip Vitek
Ljubljana, Krakov trg 8

Vajenec
za krojaško obrt — se
sprejme takoj. — Več se
poizve v trgovini Anton
Presker, Ljubljana, Sv.
Petra cesta 14. 4674

Prodaj
Okazijska
razprodaja.

V ponedeljek 14. julija
in 21. julija se bo prodaj-
alo 200 damskih in de-
kliških slaničkov. Cena
od 40 do 150 Din. —
Minka Horvat, modistka,
Stari trg 21. 4550

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnospred.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanjše
pa Din 5.—

Službe
Učenec
se sprejme takoj v trgovini
vini H. Kenda, Ljubljana. 4682

Sodarje,
večje izdelave sodov iz
mekkega lesa z lesenimi
obroči — iščemo. — Po-
nudbe na: Moster, tvor-
nica laka d. d. Zagreb,
Na Kanalu 41. 4677

Zidarja
predelavca ali polirja —
iščem za takoj. Razumeti
se mora v betonskem de-
lu in načrtih. — Ing. Ru-
dolf Trejo, Ljubljana, Go-
spodarska cesta 12/II. 4679

Starejšo deklico,
ki bi popoldne varovala
malega otroka — iščem.
— Ponudbe pod »Popol-
dne/4670« na upravo »Slov.
Naroda«.

Vajenec
za krojaško obrt — se
sprejme takoj. — Več se
poizve v trgovini Anton
Presker, Ljubljana, Sv.
Petra cesta 14. 4674

Prodaj
Okazijska
razprodaja.

V ponedeljek 14. julija
in 21. julija se bo prodaj-
alo 200 damskih in de-
kliških slaničkov. Cena
od 40 do 150 Din. —
Minka Horvat, modistka,
Stari trg 21. 4550

Moško in žensko kolo,

dobro ohranjeni, napro-
daj. — Poljanski nasip
št. 40. 4594

Bakreni kotli
(24 komadov), docela no-
vi, 100 do 150 litrov, jako
cenov napredaj. — Vpra-
šanja na: Stjepan Gruić,
Zagreb, Zavrtnica 42. 4681

Kupim

Suhe gobe
kupi M. Geršak & Co.,
Ljubljana, Kongresni trg
št. 10. 4675

Pekarijo z gostilno
ali samo pekarijo kupim
ali vzajem v najem. —
Slivar, Ljutomer, Slove-
nija. 4678

Drva,
okroglice in klana, dalje
bukove hlode in splošno
drug les — kupim. —
Ponudbe pod »Ravno-
vrsten les/4669« na upra-
vo »Slov. Naroda«.

Stanovanja

Traži se soba,
čista, svetla, elegantno
opremljena, s posebnim
ulazom, event. s hranom,
nedaleko od opere — za
mladega otmennega solidnega
gospodina sa augustom
t. g. Plača po dogovoru.
— Ponudbe pod »Inženjer
4683« na upravo »Slov.
Naroda«.

Kot sostanovalec

se sprejme preprosto gos-
pod. — Poizve se: Breg
št. 14. III. nadstr. 4680

Meblovano sobo
(lepo) s posebnim vho-
dom in električno lučjo
— išče boljše soliden gos-
pod. — Ponudbe pod
»I. avgust 1924« na upra-
vo »Slov. Naroda«.

Prazno sobo
iščem za takoj ali po-
zneje, po možnosti s po-
sebnim vhomom. — Pi-
smene ponudbe pod šifro
»St. 4/4671« na upravo
»Slov. Naroda«.

Meblovano sobico
išče zakonski par brez
otrok, ki je ves dan od-
soten. Zadoštuje za silo
tudi samo ena postelja.
Če mogoče s posebnim
vhodom. — Ponudbe na
upravo »Slov. Naroda«
pod »Brez otrok/4672«.

Neuremičnine
Kupim gozd,
najraje bukov, zrel za
sekanje. — Ponudbe pod
»Gozd/4668« na upravo
»Slov. Naroda«.

Stavbišče za vilo
pod Tivolijem se prodaja
zelo poceni in pod ugod-
nimi pogoji. — Ponudbe
pod »Ugodno/4631« na
upravo »Slov. Naroda«.

Kupim hišico
za približno 150.000 kron
v Ljubljani ali okolici.
— Ponudbe pod »Kupim hi-
šico/640« na upravo »Slov.
Naroda«.

Kupiti ali prodati

vile, stanovanjske, trgov-
ske in obrtne hiše,
kmetijska posestva, gra-
ščine, žage, mline, stavbe,
ne parcele itd. — OD-
DATI ALI NAJETI sta-
novanje, sobe, trgovske
in obrtne lokale, za-
morete najuspešneje le
potom!

»Posest«,
Realitetne pisarne d. z. o.
z. Ljubljana, Sv. Petra
cesta 24. 3770

Razno

Maline kupuje
vsako množino —
Srečko Potnik in drug.
Ljubljana, Metelkova uli-
ca 13. 4359

Zaloga klavirjev
in pianinov
najboljših tovarov Bō-
senderfer, Czapska, Ehr-
bar, Höhl, Schweigho-
fer, Originag Stingl itd.
Tudi na obroke! — Jeri-
ca Hubad, roj. Dolenc.

Kože — zaičje,
fiazbečeve
in od druge divjačine —
kupi za inozemstvo v
vsaki množini D. Zdra-
vič, trgovina usnja, Ljub-
ljana, Sv. Florijana ulica
št. 9. 3562

Dvokolesa,
mali motorji, otroški vo-
zički, pnevmatika — po
znatno znižani cenah. —
Ceniki franko; prodaja
na obroke »Tribuna« F.
B. 4, tovarna dvokoles
in otroških vozičkov, Ljub-
ljana, Karlovska cesta 4.
4140

Kako dobiš lahko

nevesto?

Potom malih oglasov v
»Slov. Narodu«!

Klavirje,
harmonije, godala, stru-
ne in potrebnice, na
drobno in debelo. — M.
Mušič, Ljubljana, Selen-
burgova ulica 6. 3992

Jermena za cepe,
gože, biče (gajžle), jer-
mena za čevlje, tržaške
bičevnike, motvoz (špa-
ga), šmis, čevljarsko pre-
jo, čopiče za beljenje in
pleskanje ter razne kta-
če — kupite najceneje v
velvetgovini Osvald Do-
bele, Ljubljana, Sv. Ja-
koba trg 9. 3542

**Najlepše slike na porce-
lana, izvanredno trpežne
sli, izdeluje v originalni
izpeljavi — znani umet-
niški zavod**
Anton Hoffmann,
Karlovi vari (Karlsbad).
Ustanovljeno leta 1880.
— Naročila direktno ali
s posredovanjem infor-
macijskega biroja »Mar-
stana«, Maribor. 3598

Suha drva
odrezke od parketov, bu-
kova in hrastova — pro-
daja po znižani ceni. Pri
odjemu vsaj enega voza
dostavim iste na dom.
Ivan Šiška, tovarna
parket in parna žaga,
Ljubljana, Metelkova uli-
ca št. 4.

Kupi se tudi
vsaka množina hrastovih
in bukovih hlodov za ža-
go po najvišjih dnevnih
cenah. — Ponudbe z
označbo cene, kvalitete
in množine franko vagon.
4660

Vestno raznašalko

sprejemmo

tako za Vodmat.

Upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Namesto vsakega obvestila.

Šavnikovi, Emmerovi in Willanovi v največji brid-
kosti javljajo, da je gospod

dr. Pavel Šavnik

redni javni profesor zagrebške univerze

dne 16. t. m. po kratki bolezni sklenil svoje življenje.

Pokopljemo ga v Kranju dne 18. t. m. ob pol petih popoldne.

Zagreb-Kranj-Ljubljana-Trst, dne 17. julija 1924.

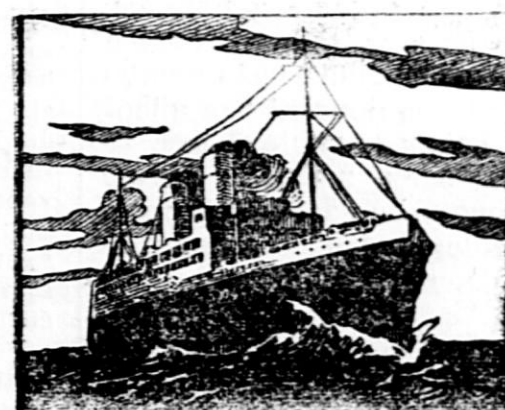
4685

Inserirajte v „Slovenskem Narodu“!

Veleposestvo

lepo, dobičkanosno, se prodaja valed odsotnosti lastnikov.
Leži blizu trga in med dvema železniškima postajama.
Grad stoji na griču impozantno, obdan s parkom in lepim
gozdom, odkoder je lep razgled po savski dolini. Gospodarska po-
slojaja, štiri hiše ob cesti in ena stara tovarna tik ob železnici, ki je
pripravljena za industrijsko pojetje.
Posestvo obstoji iz 17 ha njiv, 80 ha travnika, 19 ha pašnika,
320 ha gozda. Polje in travniki vse v ravnini, dobra zemlja. Je vse
arondirano. Lov zelo lep, srne, zaičji, divji petelin. — Pojasnila daje
in prodaja Ferdo Tomazin, Šmartno pri Litiji. 4684

MERAKL
boje, mastila, lakove, črnilo, emajle, kistove
i garantovano čisti firmni najbolje kakovost
nudi
Medić - Zankl
družba z omejeno zavezo
MARIBOR LJUBLJANA NOVI SAD
podružnica centrala skladišče
TVORNICE:
LJUBLJANA-MEDVODE

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška poštna parobrodna linija — Generalno zastopstvo za kra-
jevino S. H. S. Zagreb, Trg. I. št. 17. 2835

Redoviti potniški promet

Hamburg-Cherbourg-Southampton v
New York in Kanado

Cherbourg-Liverpool-Southampton v
Južno Ameriko.

— Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, Sanpaulo. —
Održava potnikov v prvem, drugem in tretjem razredu.
Kabina tretjega razreda z dvema in štiri posteljama.

Podzastopstva:

Beograd, Karagijorgjeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ulica 26. —
Veliki Bečerek, Kralja Aleksandra u. 4. — Bitoli, Bulvard Aleksandra 163.
Brzjavni naslov za gori navedena podzastopstva »Royalmail«.

Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Crnogorci:
— Spiska Prometna banka v Sarajevu in Gruzu.
Brzjavni naslov: »Prometna banka«.

Dopisovanje v vseh jezikih.